

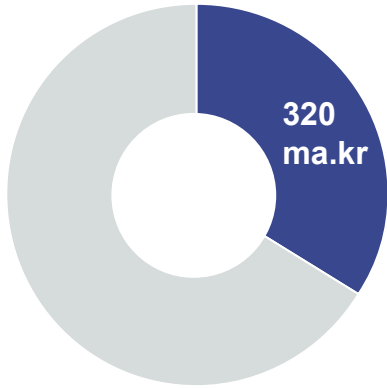
# Dagskrá

1. Fyrirkomulag Samráðsvettvangsins
2. Áskoranir og markmið
3. Þjóðhagsramminn
4. Inngangur að hagvaxtartilögum
- 5. Opinber þjónusta**
6. Innlend þjónusta
7. Auðlindageirinn
8. Alþjóðageirinn



# Opinber þjónusta stendur undir um 20% af framleiðslu og 30% af fjölda starfa hagkerfisins

## Opinber þjónusta í tölum



- Opinber þjónusta stendur undir 21% af framleiðslu hagkerfisins<sup>1</sup>

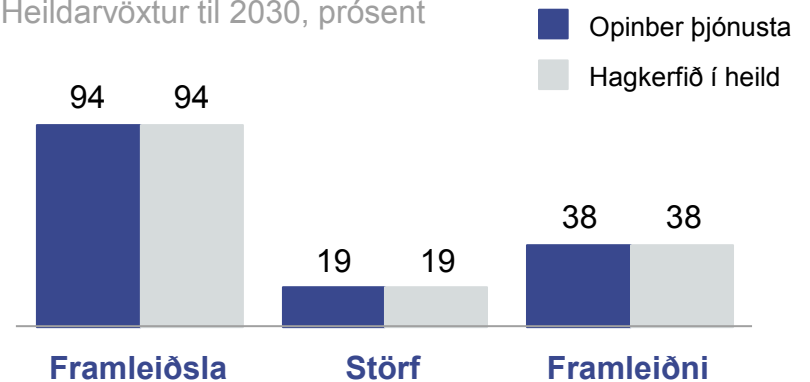
	Opinber þjónusta	Hagkerfið í heild
Fjöldi starfa	50.000	167.000
Fjármagn (ma.kr.)	1.020	4.600
Útflutningur (ma.kr.)	0	860

## Helstu málaflokkar

- Velferðarmál
- Innanríkismál
- Menntamál
- Menningarmál

## Vaxtarmarkmið

Heildarvöxtur til 2030, prósent



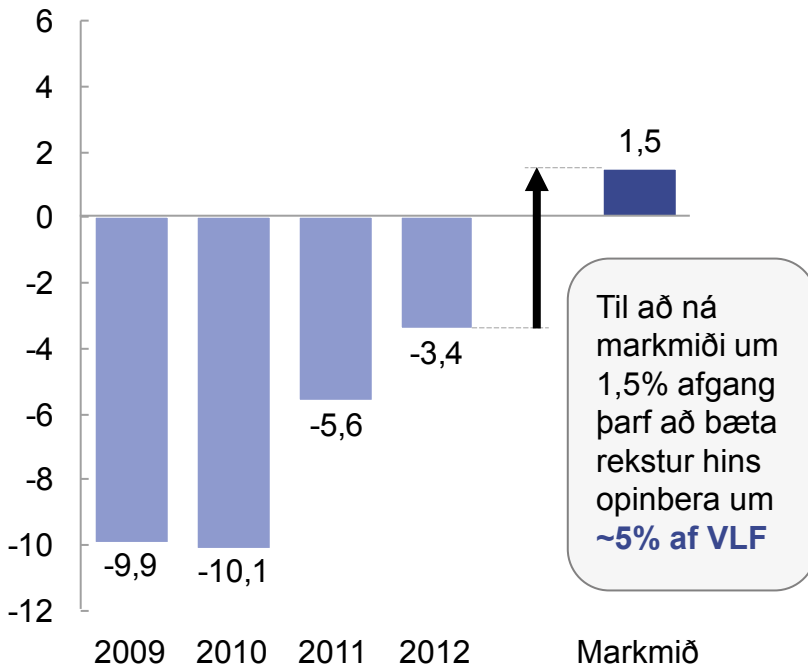
- Meginmarkmið opinberrar þjónustu er að ná **sömu framleiðniaukningu og einkageirinn** fram til 2030
- Þetta er áskorun í ljósi þess að framleiðni innan opinberrar þjónustu hefur aukist hægar sögulega

<sup>1</sup> Opinber þjónusta er skilgreind sem öll þjónusta sem greitt er fyrir af hinu opinbera, svo þjónustuaðilar í einkageiranum eru meðtaldir í framleiðslu- starfa-, og fjármagnstölum

# Aukin framleiðni innan hins opinbera er besta leiðin til að ná jafnvægi í ríkisfjármálum án þess að skerða lífskjör

Þrátt fyrir hagræðingu síðustu ára þarf meira til eigi markmið um afgang á rekstri hins opinbera að nást

## Tekjuafgangur/-halli hins opinbera % af VLF



Aukin framleiðni er eina leiðin til að mæta þessari rekstraráskorun án þess að draga úr lífskjörum

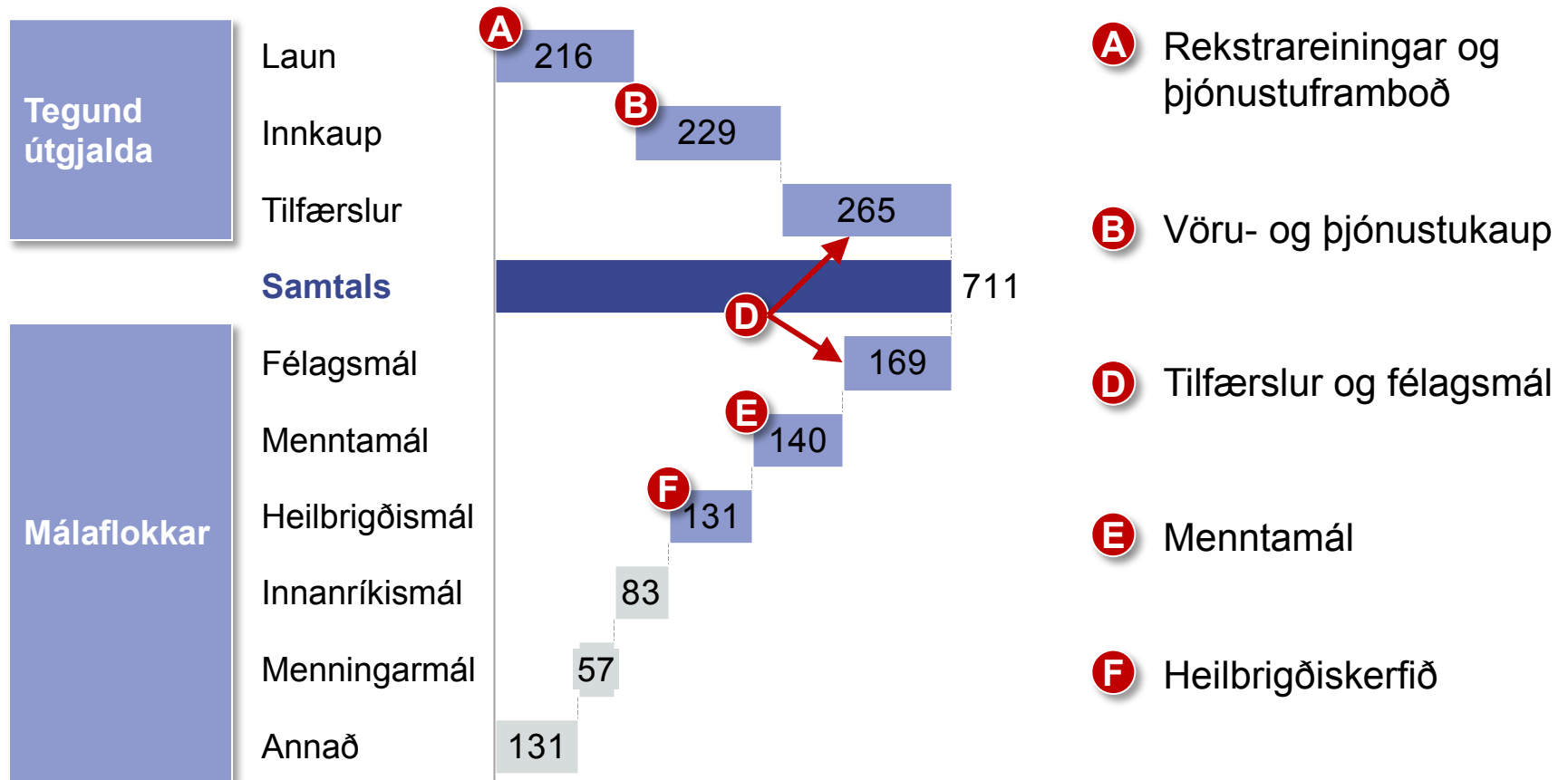
Mögulegar aðgerðir	Áhrif	
	Aðgengi að þjónustu	Skattbyrði
Minna þjónustuframboð	✗	✓
Hækkun skatta	✓	✗
Aukin gjaldtaka fyrir þjónustu	✗	✓
Aukin framleiðni	✓	✓

- Óháð því hversu umfangsmiklu hlutverki hinu opinbera er ætlað **stuðlar aukin framleiðni að betri nýtingu þeirra framleiðsluþátta** sem ráðstafað er í að veita þá þjónustu

# Sundurliðun opinberrar þjónustu leiðir í ljós veigamestu sviðin til framleiðniaukningar

## Opinber þjónusta

Skipting útgjalda 2012, ma. kr.



# Við leggjum fram 8 tillögur til að ná settu markmiði um aukna framleiðni sem taka til allra áðurgreindra sviða

## Skipulag

### 1 Sameining stofnana

- Stækkun rekstrareininga með sameiningum stofnana

### 2 Efling sveitastjórnarstigsins

- Tryggt verði að sveitastjórnir hafi stærð og styrk til að veita aukna þjónustu

## Innkaup

### 3 Heildstæð innkaupastefna

- Agi, samstaða og heildstæð stefna í innkaupum á vörum og þjónustu

### 4 Skilvirkari þjónustusamningar

- Skýr rammi um þjónustusamninga og færni hins opinbera við samningagerð aukin

## Rekstur

### 5 Aukið rafrænt þjónustuframboð

- Samræmt og rafrænt þjónustuframboð hins opinbera fyrir einstaklinga og fyrirtæki

### 6 Betri heilbrigðisþjónusta

- Fjármögnun eftir forskrift, þjónustustýring og rafræn sjúkraskrá

### 7 Skilvirkara grunnskólastig

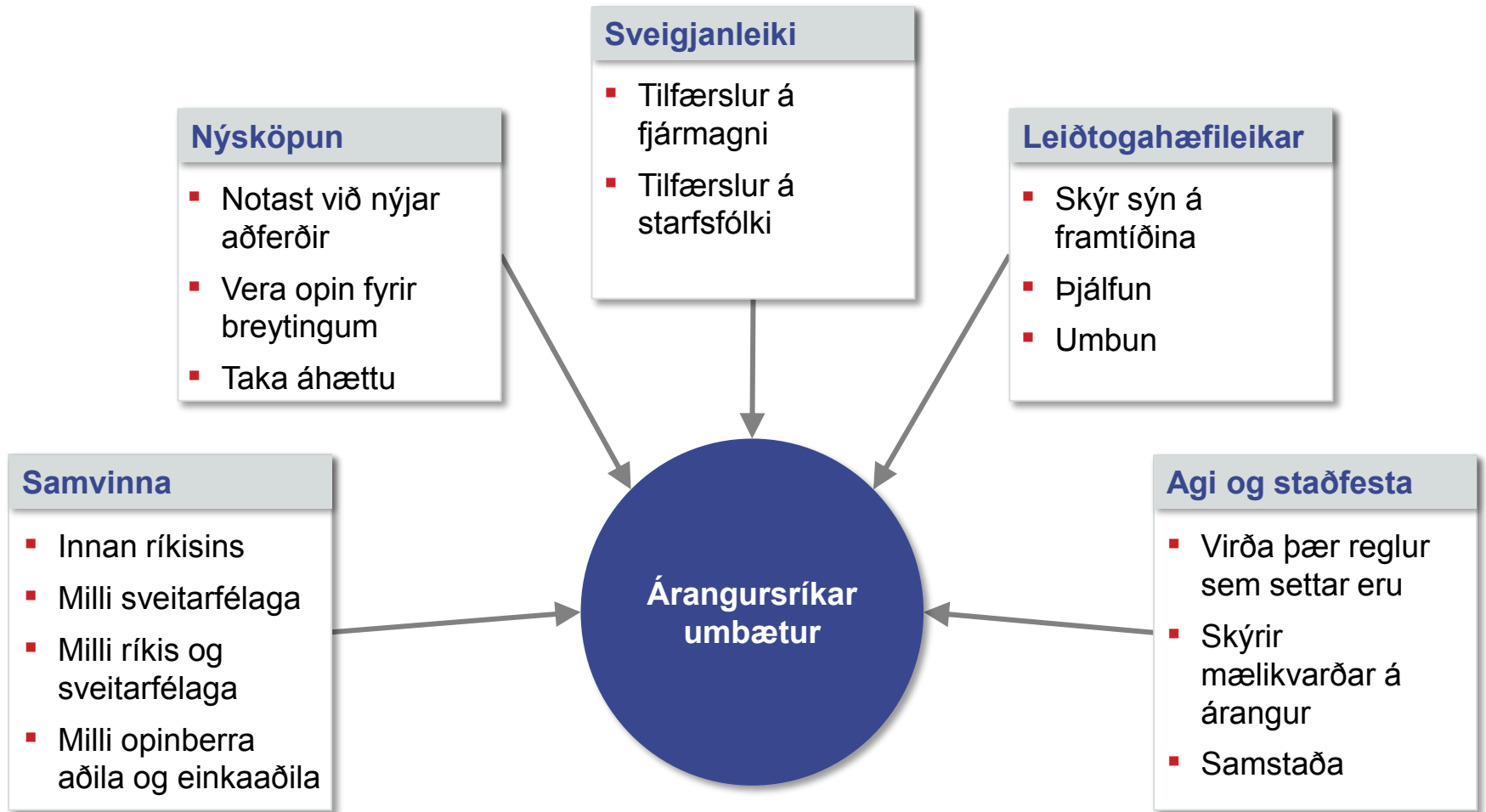
- Aukin kennsluskylda, færri námsár, lágmarks bekkjastærðir og fjölmennari skólar

## Tilfærslur

### 8 Aukin atvinnuþátttaka öryrkja

- Breytt örorkumat, bættir hvatar og aukin aðkoma atvinnulífs

# Til að ná settum árangri þarf samhent átak og ríka áherslu á jákvætt hugarfar gagnvart breytingum hjá hinu opinbera



# Við leggjum fram 2 tillögur sem ætlað er að auka framleiðni og stuðla að hagkvæmari verkaskiptingu með breyttu skipulagi

## Skipulag

### 1 Sameining stofnana

- Stækkun rekstrareininga með sameiningum stofnana

### 2 Efling sveitastjórnarstigsins

- Tryggt verði að sveitastjórnir hafi stærð og styrk til að veita aukna þjónustu

## Innkaup

### 3 Heildstæð innkaupastefna

- Agi, samstaða og heildstæð stefna í innkaupum á vörum og þjónustu

### 4 Skilvirkari þjónustusamningar

- Skýr rammi um þjónustusamninga og færni hins opinbera við samningagerð aukin

## Rekstur

### 5 Aukið rafrænt þjónustuframboð

- Samræmt og rafrænt þjónustuframboð hins opinbera fyrir einstaklinga og fyrirtæki

### 6 Betri heilbrigðisþjónusta

- Fjármögnun eftir forskrift, þjónustustýring og rafræn sjúkraskrá

### 7 Skilvirkara grunnskólastig

- Aukin kennsluskylda, færri námsár, lágmarks bekkjastærðir og fjölmennari skólar

## Tilfærslur

### 8 Aukin atvinnuþátttaka öryrkja

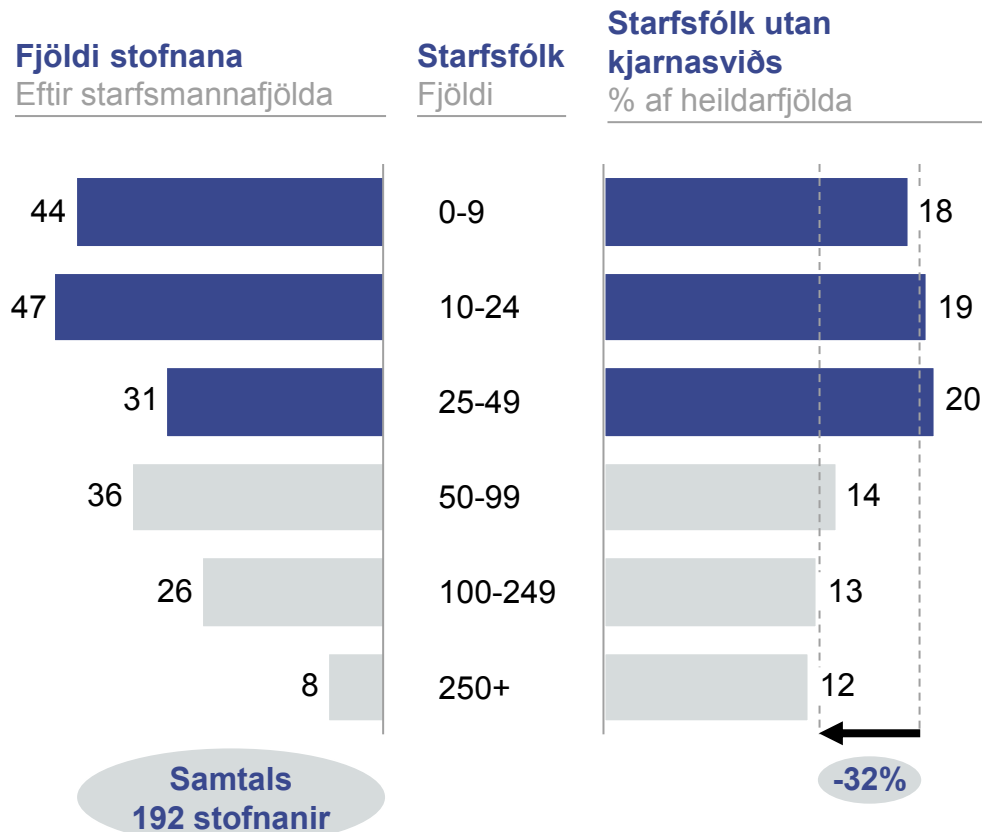
- Breytt örorkumat, bættir hvatar og aukin aðkoma atvinnulífs

## Sameining stofnana



# Fjöldi og smæð stofnana á Íslandi dregur úr sérhæfingu og gæðum veittrar þjónustu

## Stærri stofnanir hafa meiri burði til að veita kjarnaþjónustu



*Stórar stofnanir hafa meiri burði til þess að uppfylla kröfur stjórnsýslulaga*

*Umboðsmaður Alþingis<sup>1</sup>*

*Smáar stofnanir geta átt erfitt með að laða til sín hæft starfsfólk, þar sem hætt er við faglegru einangrun og framamöguleikar innan stofnunar eru takmarkaðir*

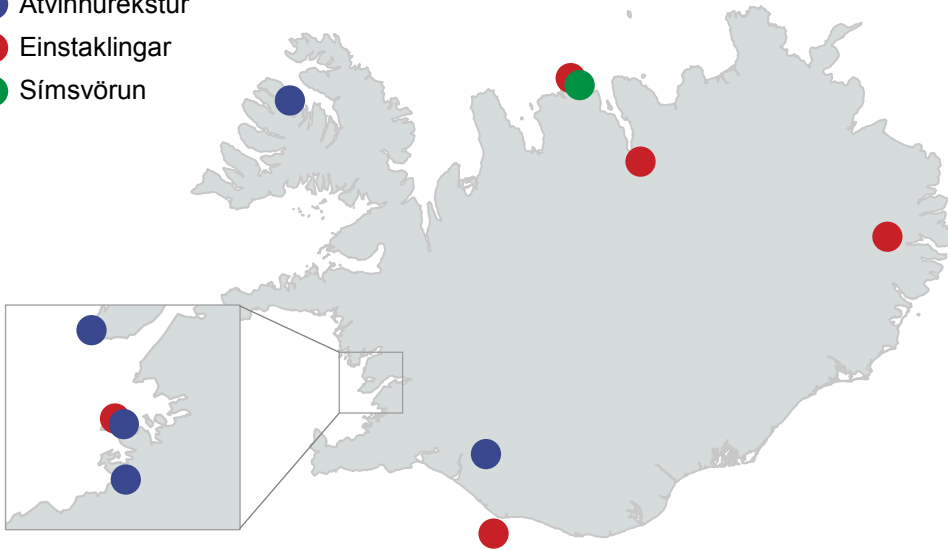
*Skýrsla nefndar um ábyrgð, valdsvið og stjórnunarumboð forstöðumanna ríkisstofnana, 2000*

# Sameining skattembætta sýnir að stærri stofnanir hafa meiri burði til að veita góða samræmda þjónustu um allt land

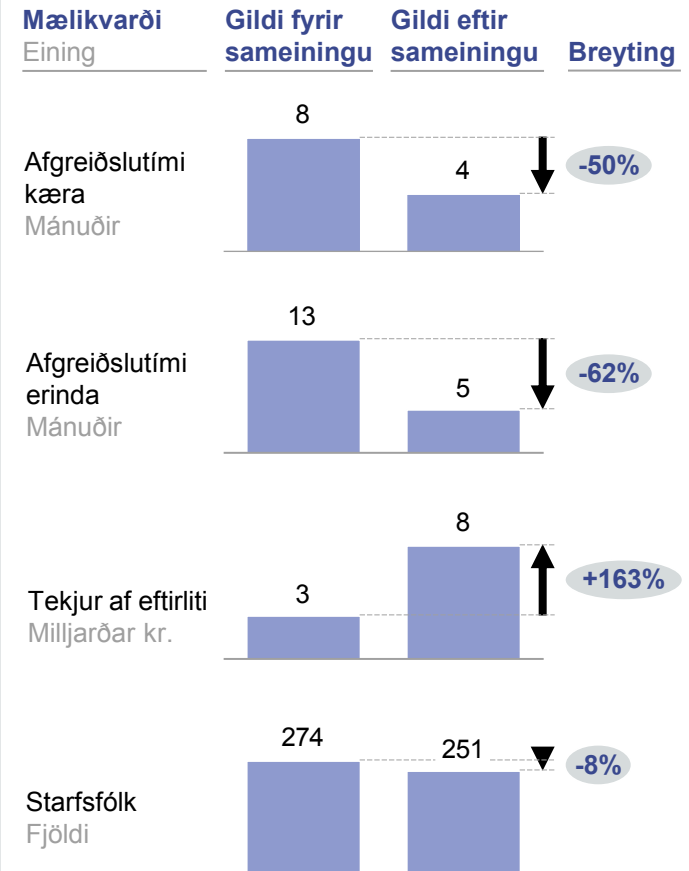
- Embættum var fækkað úr tíu í eitt árið 2010
- Aukin sérhæfing og samnýting stoðþjónustu leiddi til betri þjónustu og skilvirkari rekstrar
- Sameinað embætti náði þessum árangri samhliða 17% samdrætti í opinberri fjárveitingu
- 98% starfsfólks er sátt við sameininguna<sup>1</sup>

## Sameining leiddi til sérhæfingar starfsstöðva um allt land

- Atvinnurekstur
- Einstaklingar
- Símsvörun



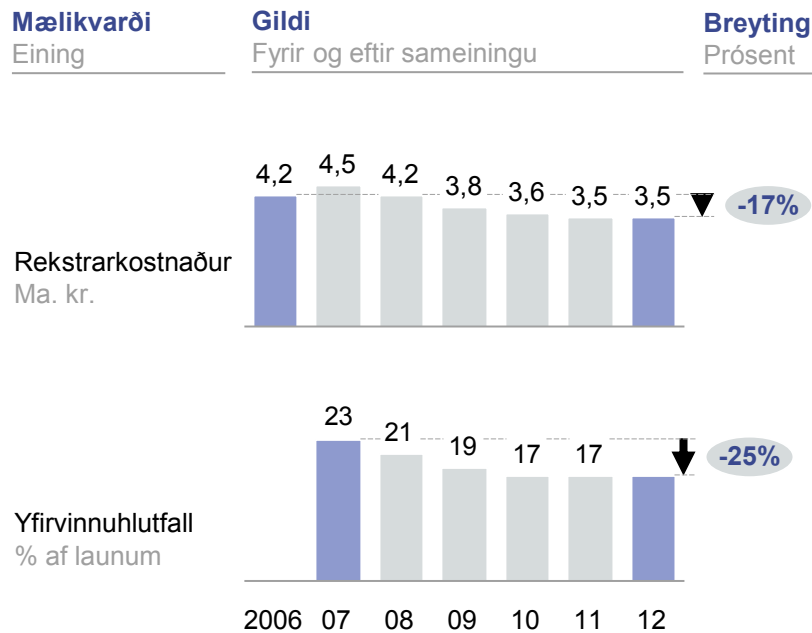
## Mælikvarðar sýna góðan árangur



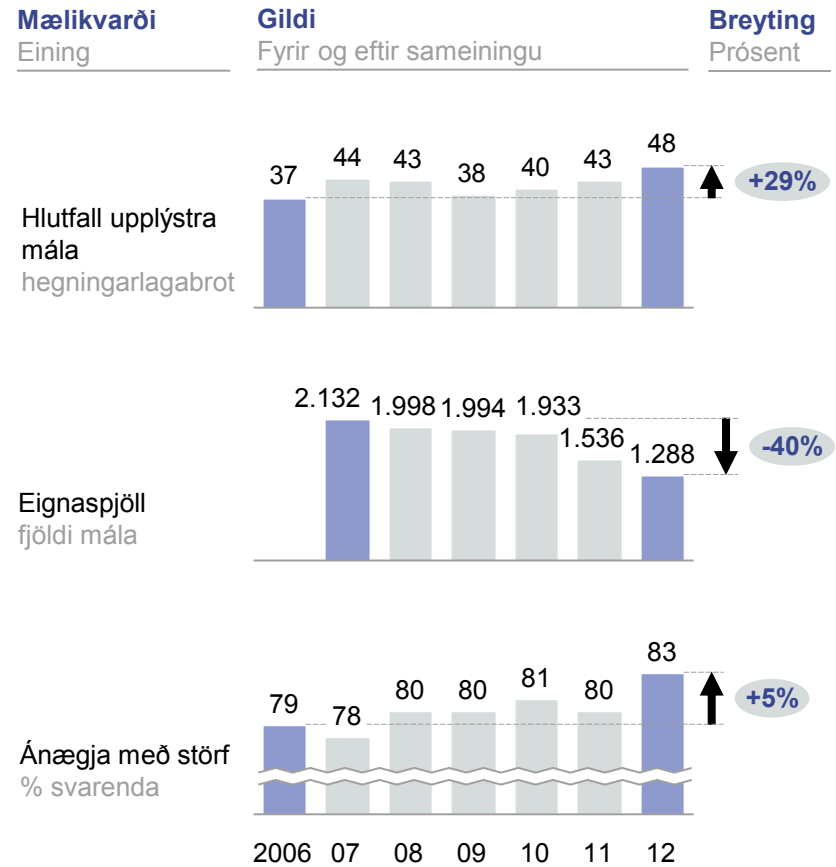
# Sameining lögregluembætta á höfuðborgarsvæðinu veitti svigrúm til að mæta miklum niðurskurði í kjölfar bankahruns

- Í upphafi árs 2007 sameinuðust lögregluembættin á höfuðborgarsvæðinu í eitt
- Sameining gerði lækkun fjárveitingar um 17% samhlíða bættri þjónustu mögulega

## Rekstur



## Þjónusta

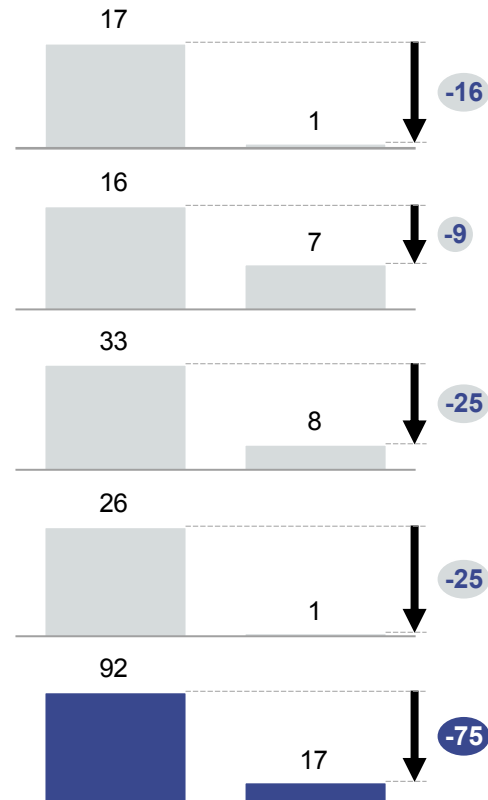


# Ráðast má strax í fjögur sameiningarverkefni sem skila miklum ávinningi og skoða samhliða möguleika á frekari sameiningum

	Embætti
1	 Löggæslustofnanir
2	 Heilbrigðisstofnanir
3	 Framhaldsskólar
4	 Sýslumenn
=	Samtals

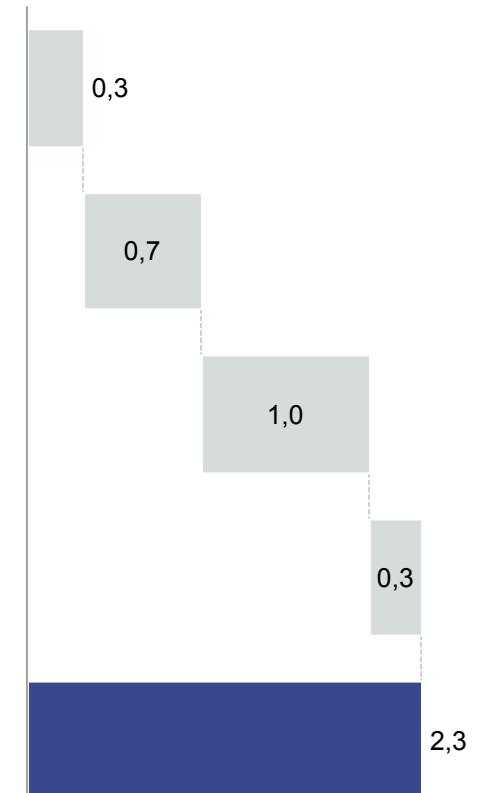
## Sameiningartillaga

Fjöldi sjálfstæðra eininga

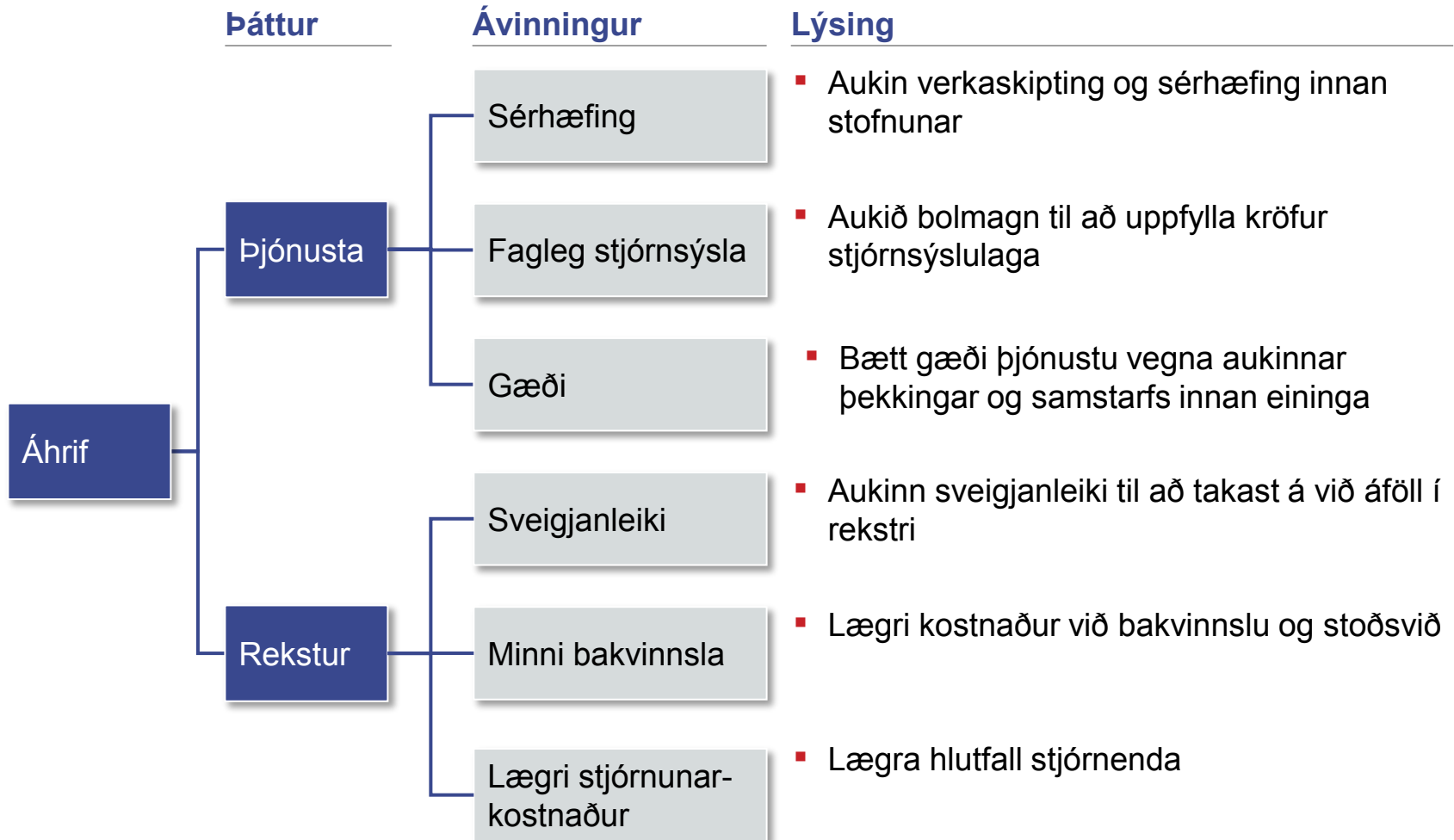


## Framleiðniaukning

Hlutfall af launakostnaði ríkisins, prósent



# Auk framleiðniaukningar er annar ávinningur af sameiningum margvíslegur

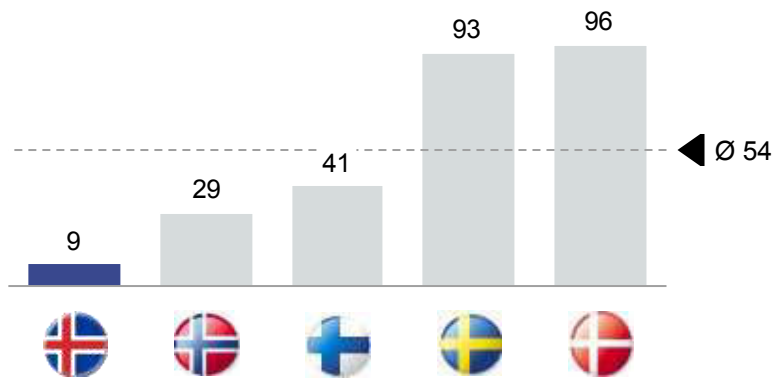


## Efling sveitastjórnarstigsins

# Smærri sveitarfélög hafa minni burði til að veita íbúum sínum þjónustu og eru dýrari í rekstri

## Sveitarfélög héraendis skortir burði til að veita íbúum sínum fullnægjandi velferðarþjónustu...

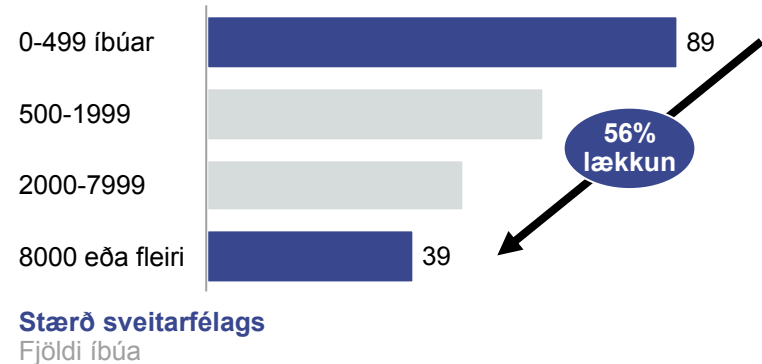
Hlutfall sveitarfélaga með yfir 8 þúsund íbúa, prósent



- Sameiningar hafa verið að **mestu lögboðnar** í Danmörku og Svíþjóð og **fjárhagslegir hvatar** til sameininga eru til staðar í Finnlandi
- Sameining sveitarfélaga héraendis hefur aftur á móti verið að mestu **valkvæð**

## ... og leggja aukinn kostnað á herðar þeirra á sama tíma

Stjórnsýslukostnaður á íbúa eftir stærð sveitarfélags (þús. kr. á ári)<sup>2</sup>



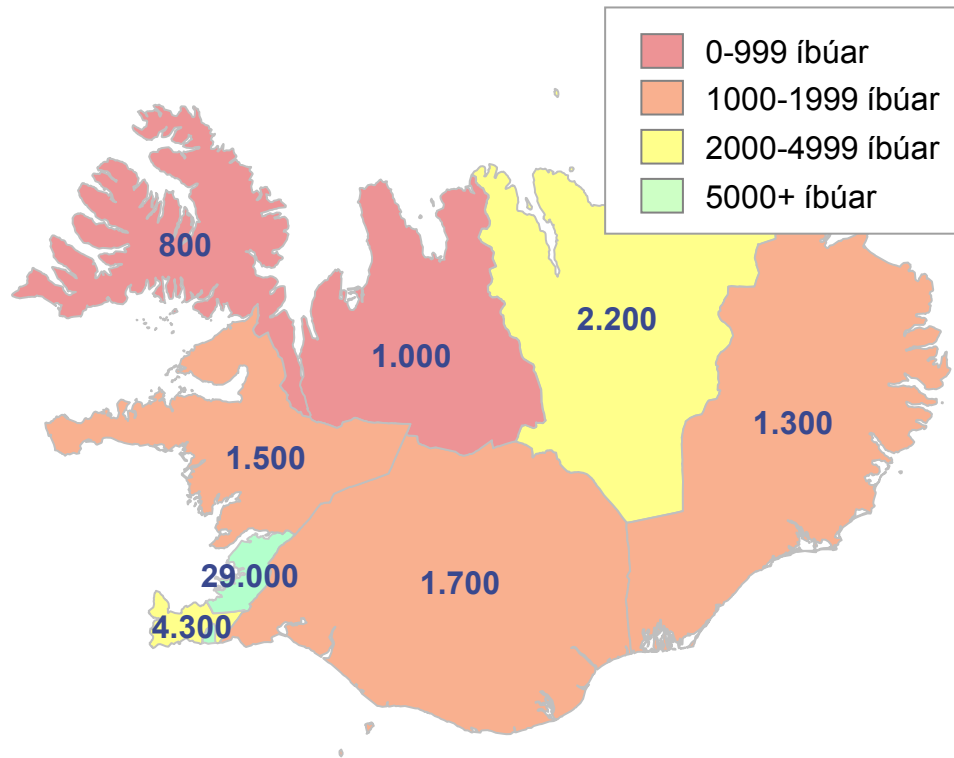
- Skilvirkni í rekstri stjórnsýslu sveitarfélaga með yfir 8000 íbúa er yfir **tvöföld** miðað við þau smæstu, ef miðað er við rekstarkostnað á mann
- Sveitarfélög með færri en 8.000 íbúa hafa **minni burði** til að veita íbúum sínum velferðarþjónustu<sup>1</sup> og reiða sig frekar á jöfnunarsjóð sveitarfélaga

<sup>1</sup> Miðað var við 8000 manna lágmarksíbúafjölda þegar málefni fatlaðra voru færð yfir á sveitastjórnarstigið af þessum ástæðum

# Fækka mætti sveitarfélögum úr 74 í 12 án þess að breyta núverandi landshlutaskiptingu

## Núverandi íbúafjöldi sveitarfélaga á landsvísu

Meðaltals íbúafjöldi sveitarfélaga eftir landshlutum, 2012



## Sameiningartillaga<sup>1</sup>

Breyting á fjölda sveitarfélaga

### Fjöldi í dag

Höfuðborgarsvæðið

Suðurnes

Vesturland

Vestfirðir

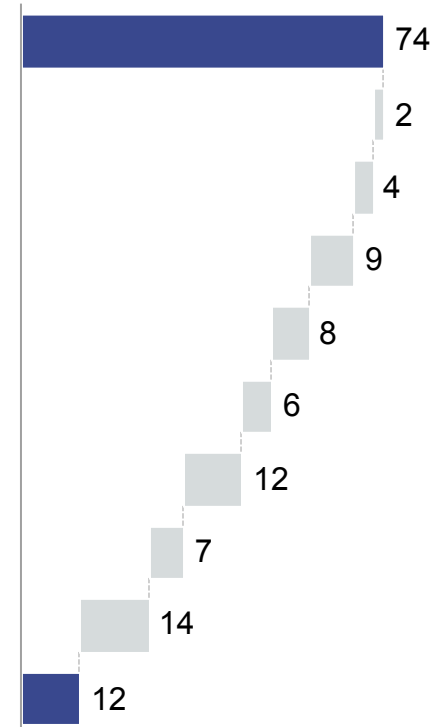
Norðurland vestra

Norðurland eystra

Austurland

Suðurland

Fjöldi eftir breytingu





<sup>1</sup> Miðað er við að sveitarfélög sé að lágmarki með nálægt 8000 íbúa. Hægt væri einni að skoða frekari sameiningar sveitarfélaga á Höfuðborgarsvæðinu og þar með fækka sveitarfélögum enn frekar.



# Fækkun sveitarfélaga eins og hér er lagt til myndi bæta rekstur stjórnarsýsluhluta sveitarstjórnarstigsins um 7% á ári

## Framleiðniaukning í stjórnarsýslu sveitarfélaga eftir sameiningar

Stærð sveitarfélags Fjöldi íbúa	Fjöldi sameininga	Framleiðniaukning í stjórnarsýslu á íbúa <sup>1</sup> Prósent	 Hlutfall allra íbúa Prósent	 Framleiðniaukning í rekstri stjórnarsýslu Prósent
0-499	25	101	1,8	1,8%
500-999	17	62	3,8	2,4%
1000-1999	11	24	5,0	1,2%
2000-7999	9	10	16,9	1,7%

+7%

framleiðniaukning  
í rekstri stjórnarsýslu  
sveitastjórnarstigsins

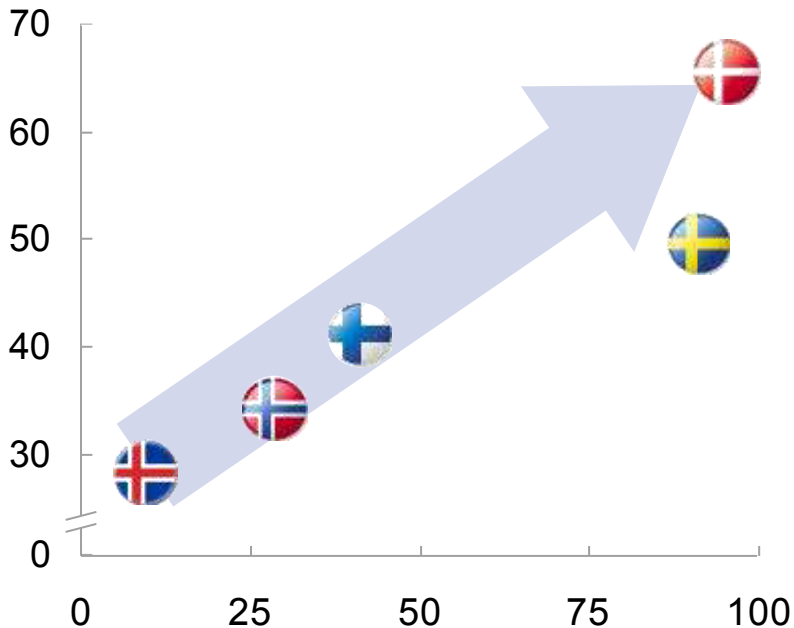
<sup>1</sup> Miðað við aðhvarfsgreiningu á rekstrarkostnaði á mann (2011) og íbúafjölda (2013) sveitarfélaga. Áætluð framleiðniaukning byggir á vagnu meðaltali innan stærðarflokks miðað við stækkun í 8000 manna sveitarfélag.

# Stærri og burðugri sveitarfélög geta tekið við fleiri verkefnum

Stærri sveitarfélög hafa aukna burði til að sinna verkefnum hins opinbera

## Umfang verkefna

Hlutfall sveitastjórnarstígs af samneyslu 2012, prósent



**Stærð sveitarfélaga**  
Hlutfall með yfir 8000 íbúa  
2012, prósent

Eftir sameiningu geta þau tekið að sér fleiri verkefni sem tíðkast í nágrannalöndunum

## Verkefni á sveitastjórnarstigi



Málefni fatlaðra



Leikskólar



Grunnskólar



Umsjón með öldruðum



Framhaldsskólar



Samgöngumál



Atvinnumál



# Efling sveitastjórnarstigsins á sér stað í þremur skrefum



## Markmið um stærð og verkefni sveitarfélaga

- Ríkið skilgreini markmið um lágmarksstærðir eininga til að sinna ákveðnum verkefnum
- Metið verði hvaða verkefni ættu frekar heima hjá sveitarfélögum en ríkinu
- Hagkvæmustu sameiningarverkefni út frá skilgreindum markmiðum kortlögð



## Lagasetning og fjárhagslegir hvatar

- Alþingi samþykki lög um lágmarksfjölda íbúa
- Jöfnunarsjóður sveitarfélaga veitir styrki til frekari sameininga upp að hagkvæmu marki, t.d. 8000 manns



## Sameiningar og tilfærsla verkefna

# Við leggjum fram 2 tillögur sem ætlað er að styrkja framkvæmd og eftirfylgni í kaupum hins opinbera á vöru og þjónustu

## Skipulag

① Sameining stofnana

- Stækkun rekstrareininga með sameiningum stofnana

② Efling sveitastjórnarstigsins

- Tryggt verði að sveitastjórnir hafi stærð og styrk til að veita aukna þjónustu

## Innkaup

③ Heildstæð innkaupastefna

- Agi, samstaða og heildstæð stefna í innkaupum á vörum og þjónustu

④ Skilvirkari þjónustusamningar

- Skýr rammi um þjónustusamninga og færni hins opinbera við samningagerð aukin

## Rekstur

⑤ Aukið rafrænt þjónustuframboð

- Samræmt og rafrænt þjónustuframboð hins opinbera fyrir einstaklinga og fyrirtækja

⑥ Betri heilbrigðisþjónusta

- Fjármögnun eftir forskrift, þjónustustýring og rafræn sjúkraskrá

⑦ Skilvirkara grunnskólastig

- Aukin kennsluskylda, færri námsár, lágmarks bekkjastærðir og fjölmennari skólar

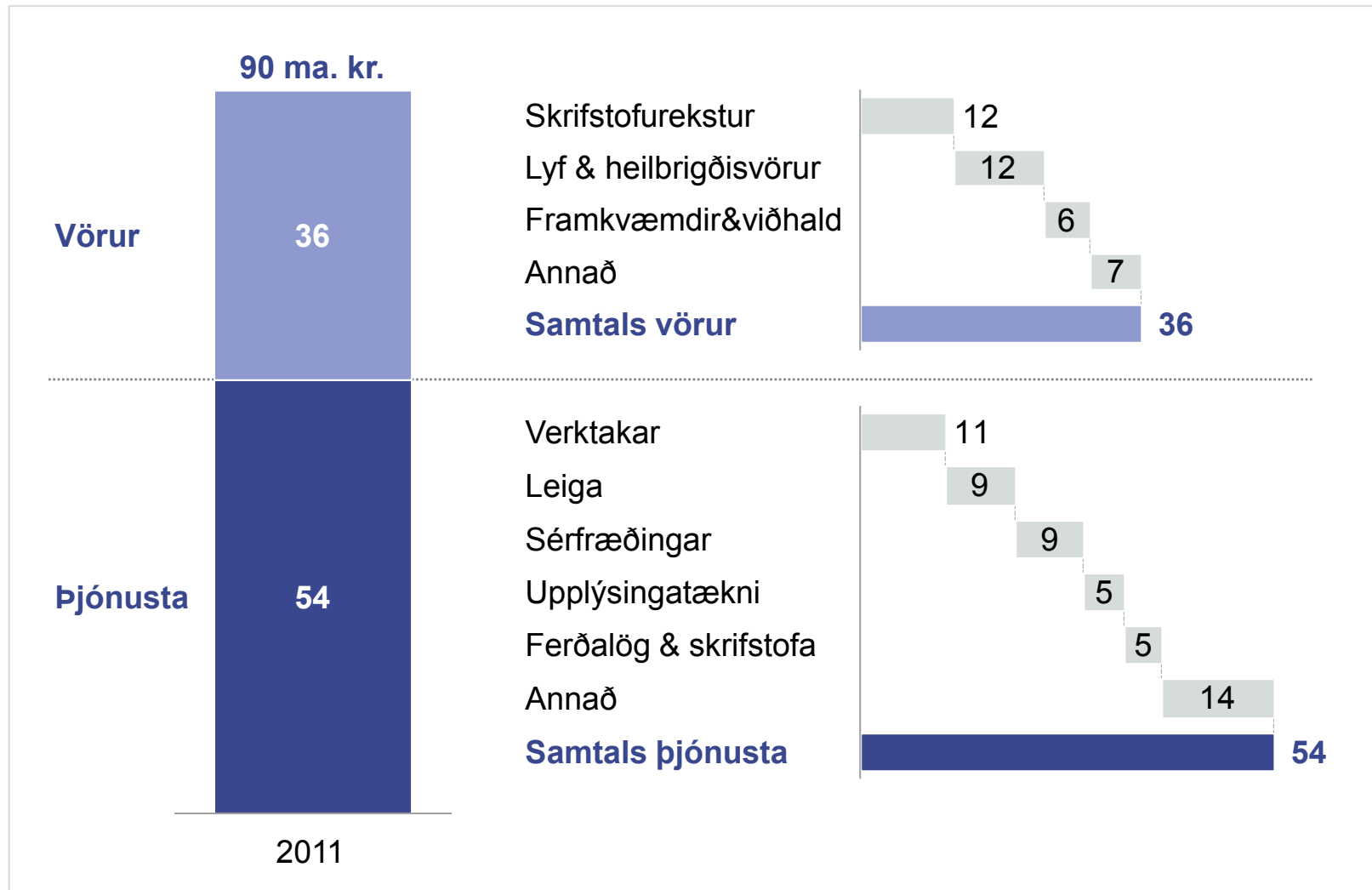
## Tilfærslur

⑧ Aukin atvinnuþátttaka öryrkja

- Breytt örorkumat, bættir hvatar og aukin aðkoma atvinnulífs

## Heildstæð innkaupastefna

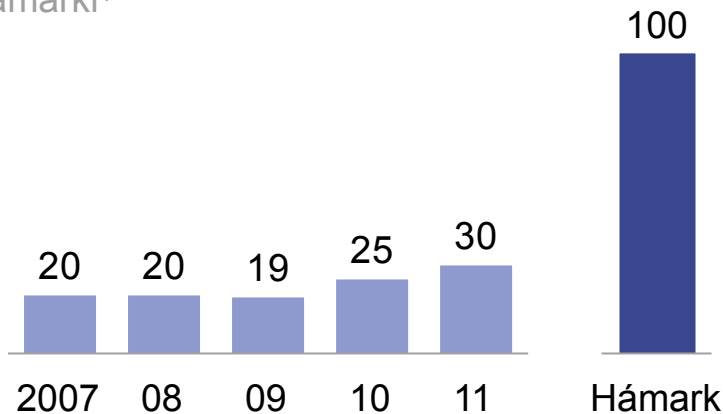
## Ríkið kaupir vörur og þjónustu fyrir um 90 ma. kr. á ári



# Núverandi innkaupaferli nýtir hins vegar ekki kaupmátt ríkisins til fulls og getur leitt til of hás innkaupsverðs

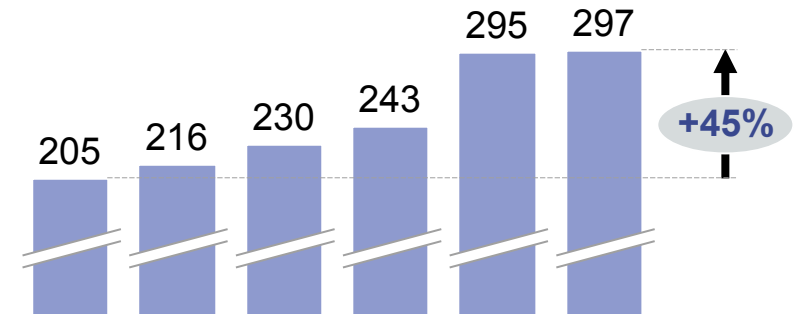
## Kaupmáttur er ekki nýttur sem skyldi ...

Sameiginleg innkaup ríkisins, % af mögulegu hámarki<sup>1</sup>



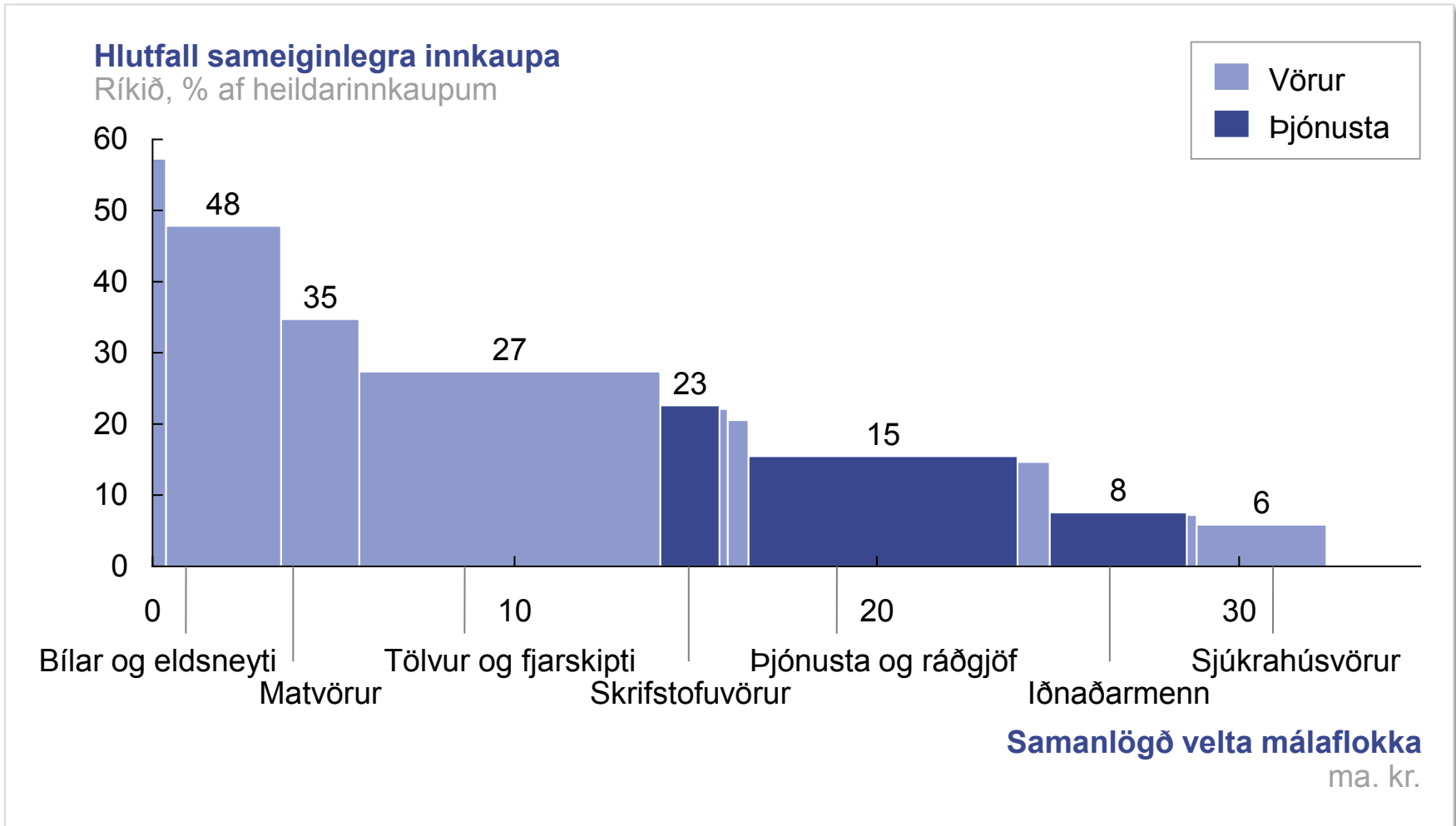
## ... sem leiðir ekki til bestu kaupa

Innkaupsverð samskonar fartölvu hjá sex stofnunum, þús. kr.



<sup>1</sup> Vegna skorts á gögnum er erfitt að meta þetta hlutfall fyrir sveitastjórnarstigið, en hlutfallið þar er líklega lægra.

# Hækka má hlutfall sameiginlegra innkaupa í veltumiklum innkaupaflokkum

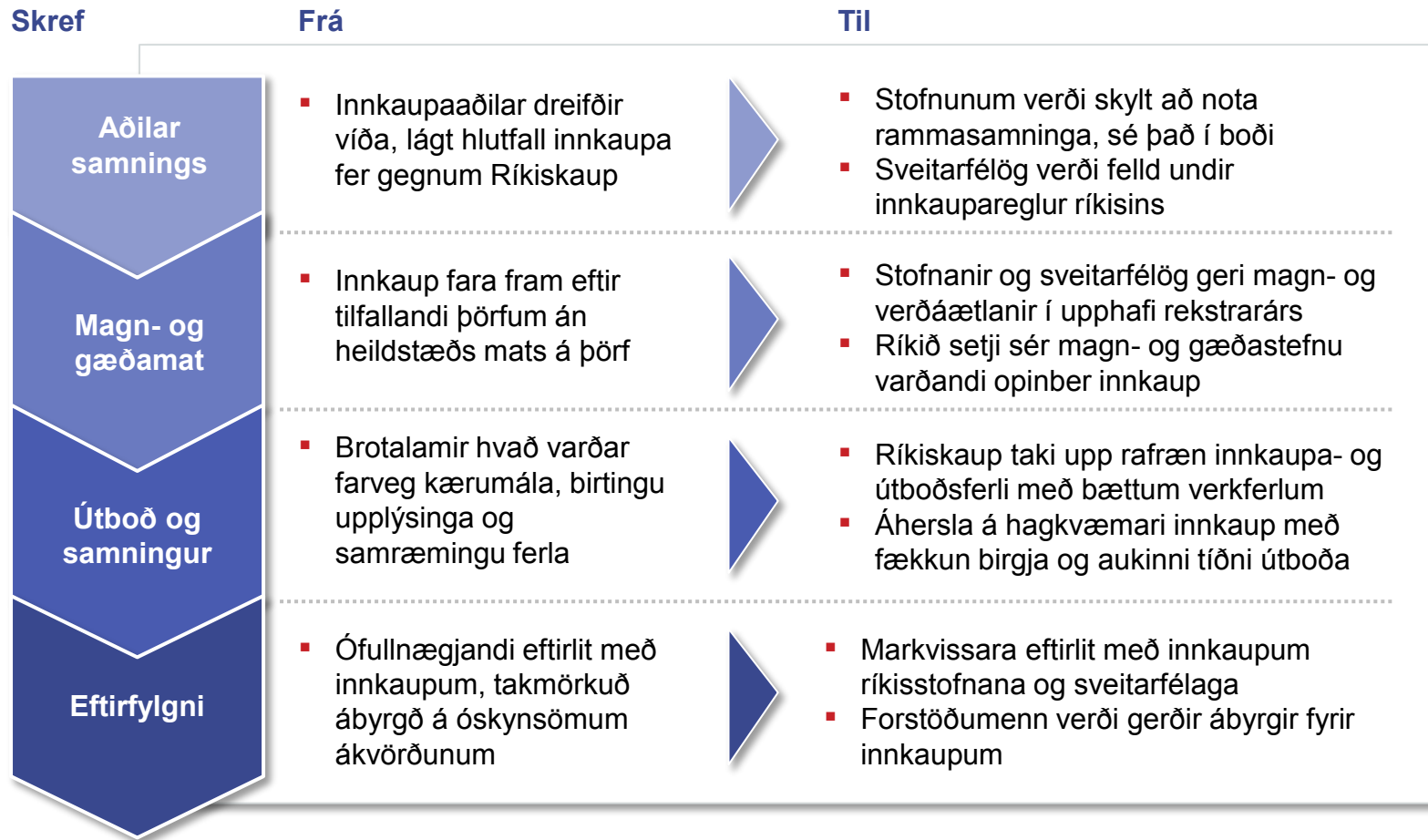




# Á sveitastjórnarstigi þarf ekki einungis að auka sameiginleg innkaup, heldur einnig að bæta regluverk og auka gagnsæi

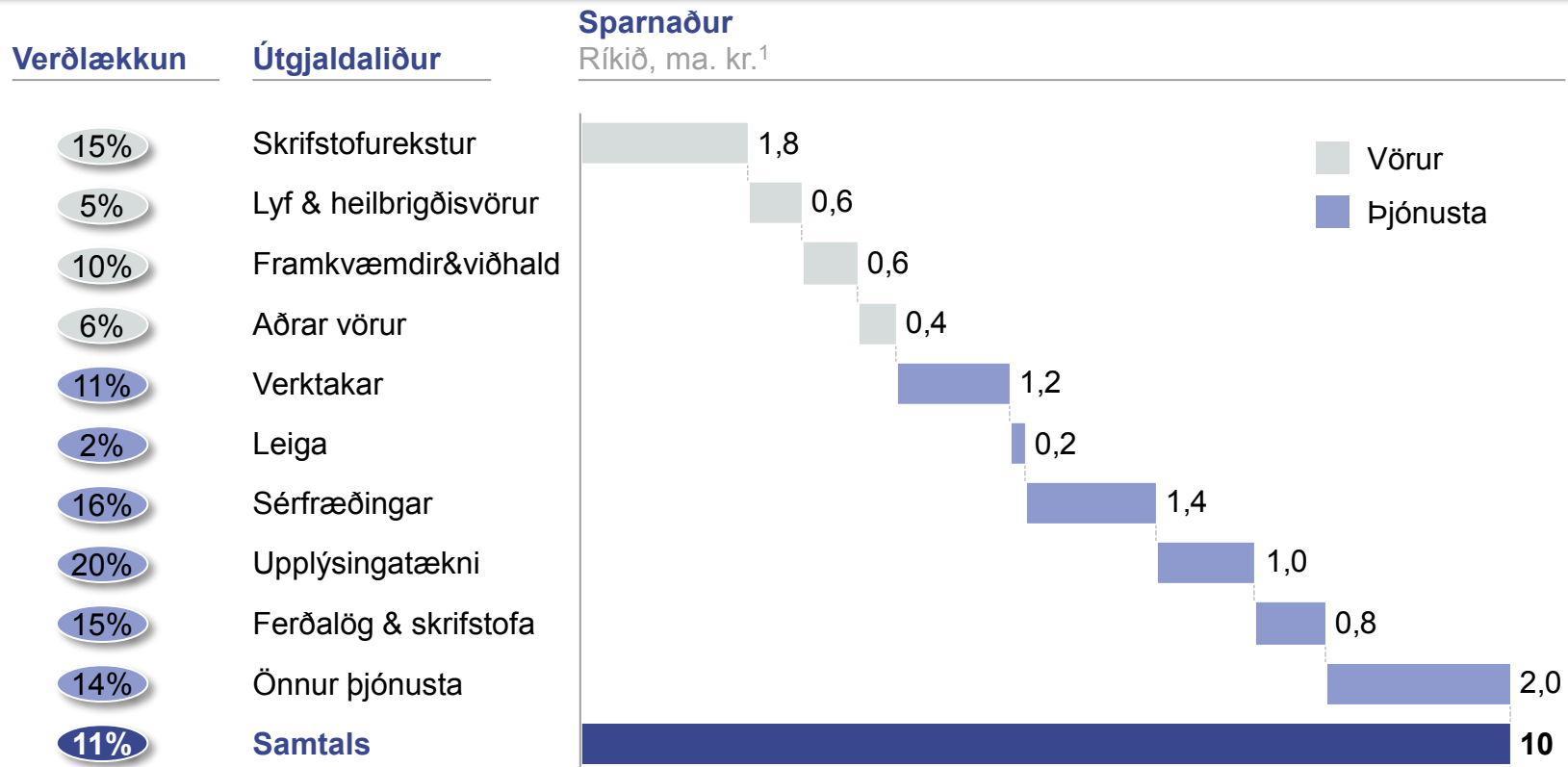
	Ríkið	Sveitarfélög	Skýring
Sameiginleg innkaup			<ul style="list-style-type: none"> <li>Hvorki ríkið né sveitastjórnarstigið nýta sameiginleg innkaup í nægjanlegum mæli</li> </ul>
Skýrar útboðsreglur			<ul style="list-style-type: none"> <li>Sveitarfélög hafa ekki samræmdar útboðsreglur og útboðsmörk vantar á innlend innkaup þeirra<sup>1</sup></li> </ul>
Gagnsæi og upplýsingagjöf			<ul style="list-style-type: none"> <li>Kæruleiðir skortir fyrir þátttakendur í útboðum sveitarfélaga og ógagnsæi er um ferla</li> </ul>

# Bæta þarf samningsstöðu hins opinbera með auknum samræmdum innkaupum og bættu innkaupaferli



# Raunhæfur sparnaður miðað við reynslu annarra landa af sambærilegum aðgerðum gæti numið 10 ma. kr. á ári

## Áhrif endurbóta í innkaupastefnu á útgjöld



<sup>1</sup> Vegna skorts á sambærilegum gögnum fyrir sveitastjórnarstigið er því sleppt í þessari áætlun, en hlutfallslegur sparnaður þar getur líklega orðið hærri.

## Skilvirkari þjónustusamningar

# Þjónustusamningar hins opinbera eru að stærstum hluta um mennta-, menningar- og velferðarmál

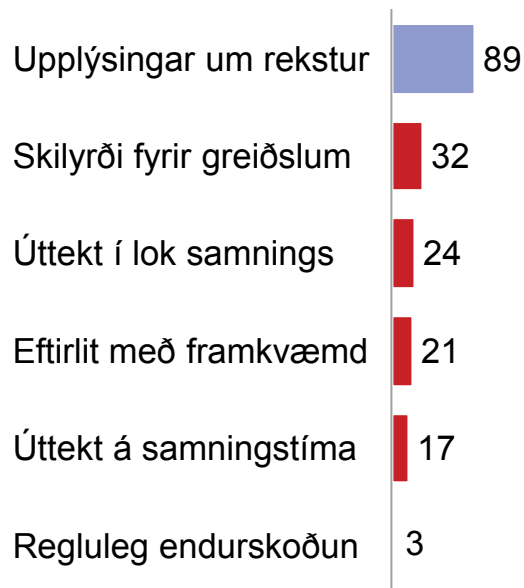


# Núverandi fyrirkomulag þjónustusamninga hefur verulega vankanta

#1

## Lágt hlutfall verndarákvæða

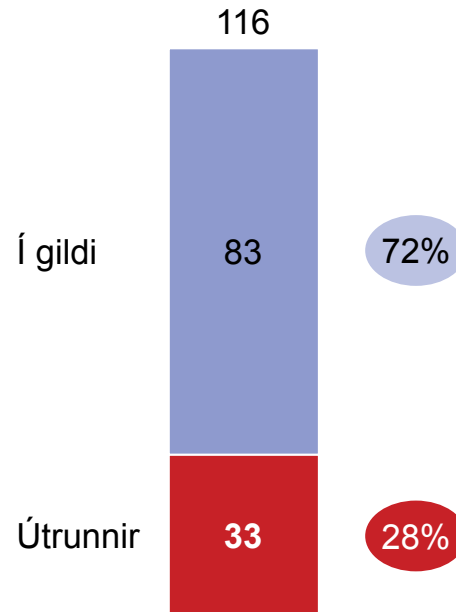
Hlutfall samninga með ákvæði<sup>1</sup>, prósent



#2

## Útrunnir eða ógildir samningar

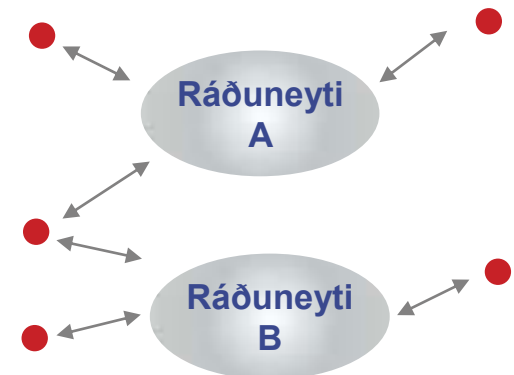
Fjöldi samninga, öll ráðuneyti<sup>2</sup>



#3

## Skortur á stefnu og yfirsýn

- Kaupendabekking og yfirsýn dreifist milli ráðuneyta
- Þjónustuveitendur eru valdir eftir atvikum en ekki heildstæðri stefnu

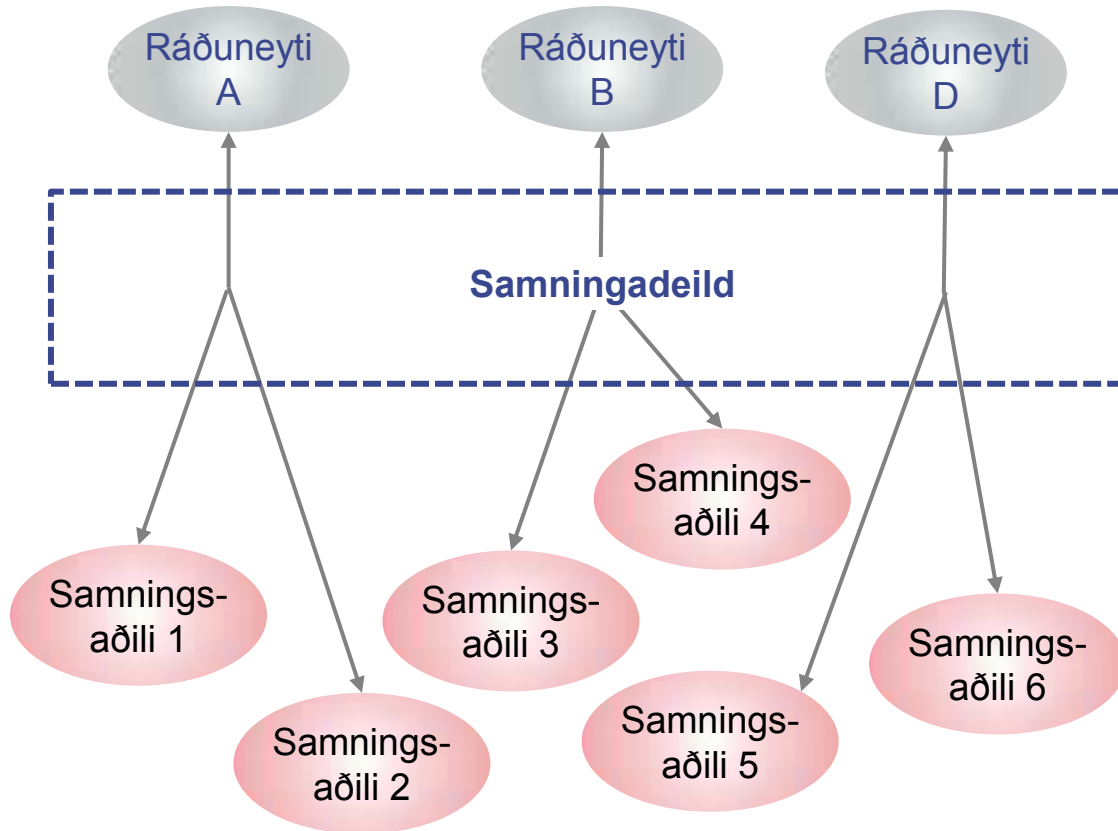


1 Heimild: Ríkisendurskoðun (2012). Dæmi fyrir mennta- og menningarmál - staða sambærileg í öðrum þjónustuflokkum

2 Heimild: Ríkisendurskoðun (2011).

# Umsjón og eftirlit með gerð og framfylgningu allra þjónustusamninga ríkisins ætti að vera á einum stað

Öll ráðuneyti færu í gegnum sama aðila við samningagerð



## Samningadeild

### Markmið

- Fagleg vinnubrögð við gerð samninga
- Heildstæð yfirsýn yfir samninga ríkisins

### Verkefni

- Veiti leiðsögn við samningsgerð
- Sinni eftirliti með gildum samningum
- Birti tölur og gögn

### Umgjörð

- Verði hluti af fjármálaráðuneyti
- Þurfi að votta gæði samninga

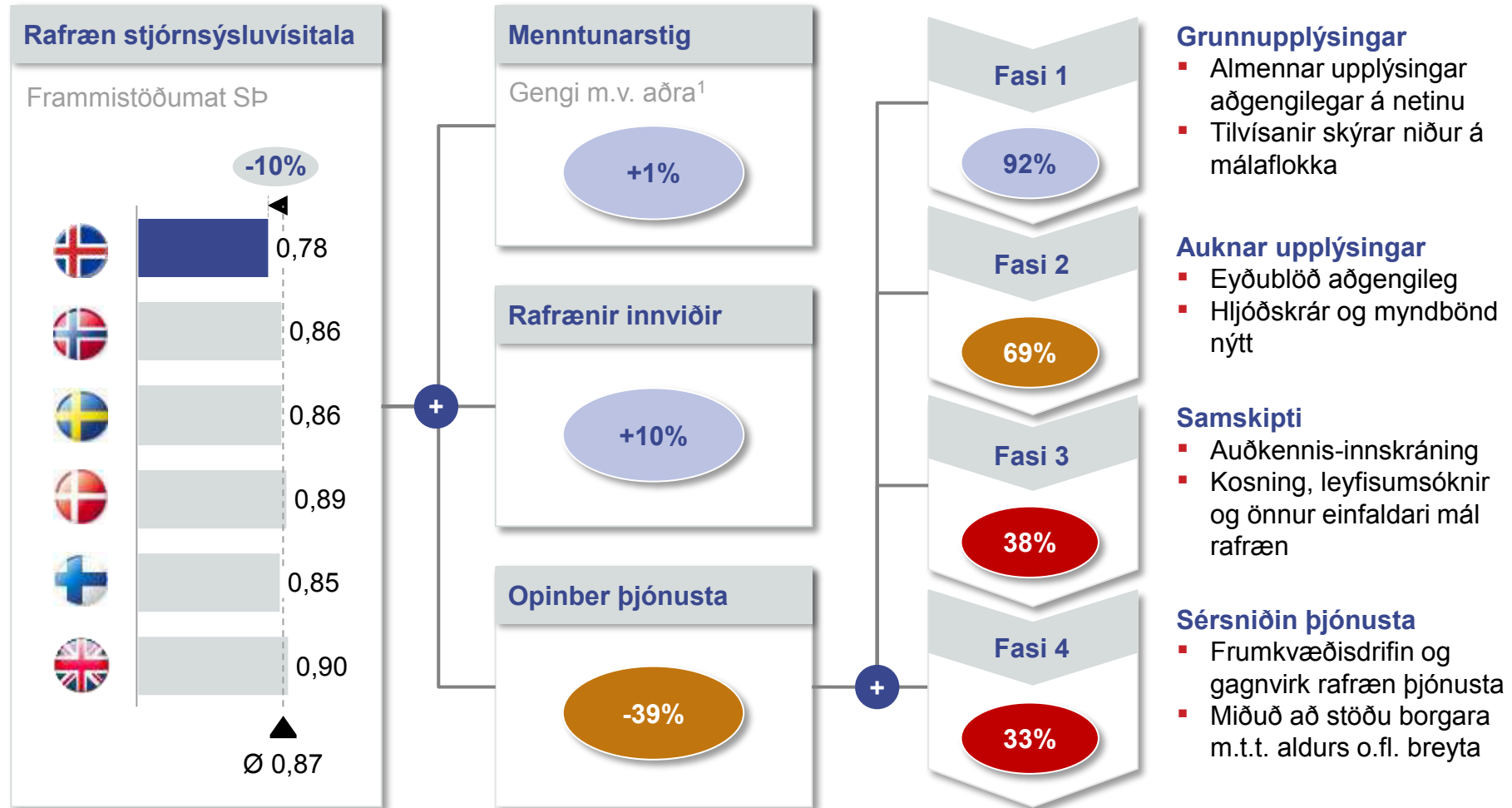
# Við leggjum fram 3 tillögur sem ætlað er að stuðla að aukinni framleiðni með hagkvæmari rekstri í mikilvægum málaflokkum

Skipulag	<ol style="list-style-type: none"> <li>1 Sameining stofnana</li> <li>2 Efling sveitastjórnarstigsins</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Stækkun rekstrareininga með sameiningum stofnana</li> <li>▪ Tryggt verði að sveitastjórnir hafi stærð og styrk til að veita aukna þjónustu</li> </ul>
Innkaup	<ol style="list-style-type: none"> <li>3 Heildstæð innkaupastefna</li> <li>4 Skilvirkari þjónustusamningar</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Agi, samstaða og heildstæð stefna í innkaupum á vörum og þjónustu</li> <li>▪ Skýr rammi um þjónustusamninga og færni hins opinbera við samningagerð aukin</li> </ul>
Rekstur	<ol style="list-style-type: none"> <li>5 Aukið rafrænt þjónustuframboð</li> <li>6 Betri heilbrigðisþjónusta</li> <li>7 Skilvirkara grunnskólastig</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Samræmt og rafrænt þjónustuframboð hins opinbera fyrir einstaklinga og fyrirtækja</li> <li>▪ Fjármögnun eftir forskrift, þjónustustýring og rafræn sjúkraskrá</li> <li>▪ Aukin kennsluskylda, færri námsár, lágmarks bekkjastærðir og fjölmennari skólar</li> </ul>
Tilfærslur	<ol style="list-style-type: none"> <li>8 Aukin atvinnuþátttaka öryrkja</li> </ol>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Breytt örorkumat, bættir hvatar og aukin aðkoma atvinnulífs</li> </ul>



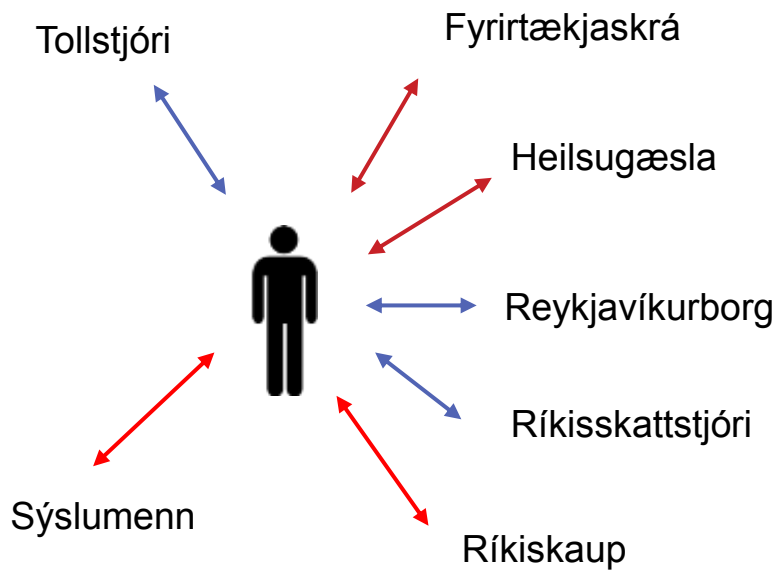
**Aukið rafrænt þjónustuframboð**

# Rafræn þjónusta hins opinbera er veigaminni en í nágrannalöndum þrátt fyrir hátt menntunarstig og sterka innviði



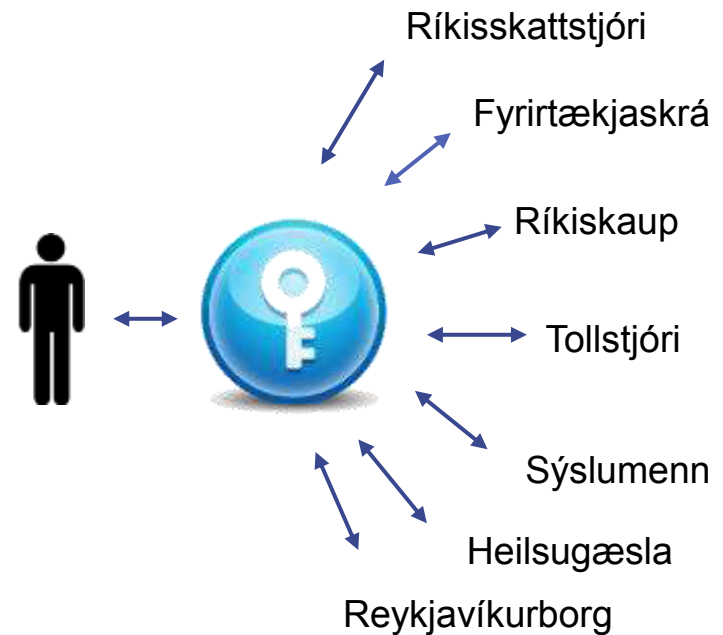
# Ríki og sveitarfélög þurfa að færa þjónustuframboð á rafrænt form á þann hátt sem hentar borgaranum best

## Frá dreifðu og óstöðluðu fyrirkomulagi

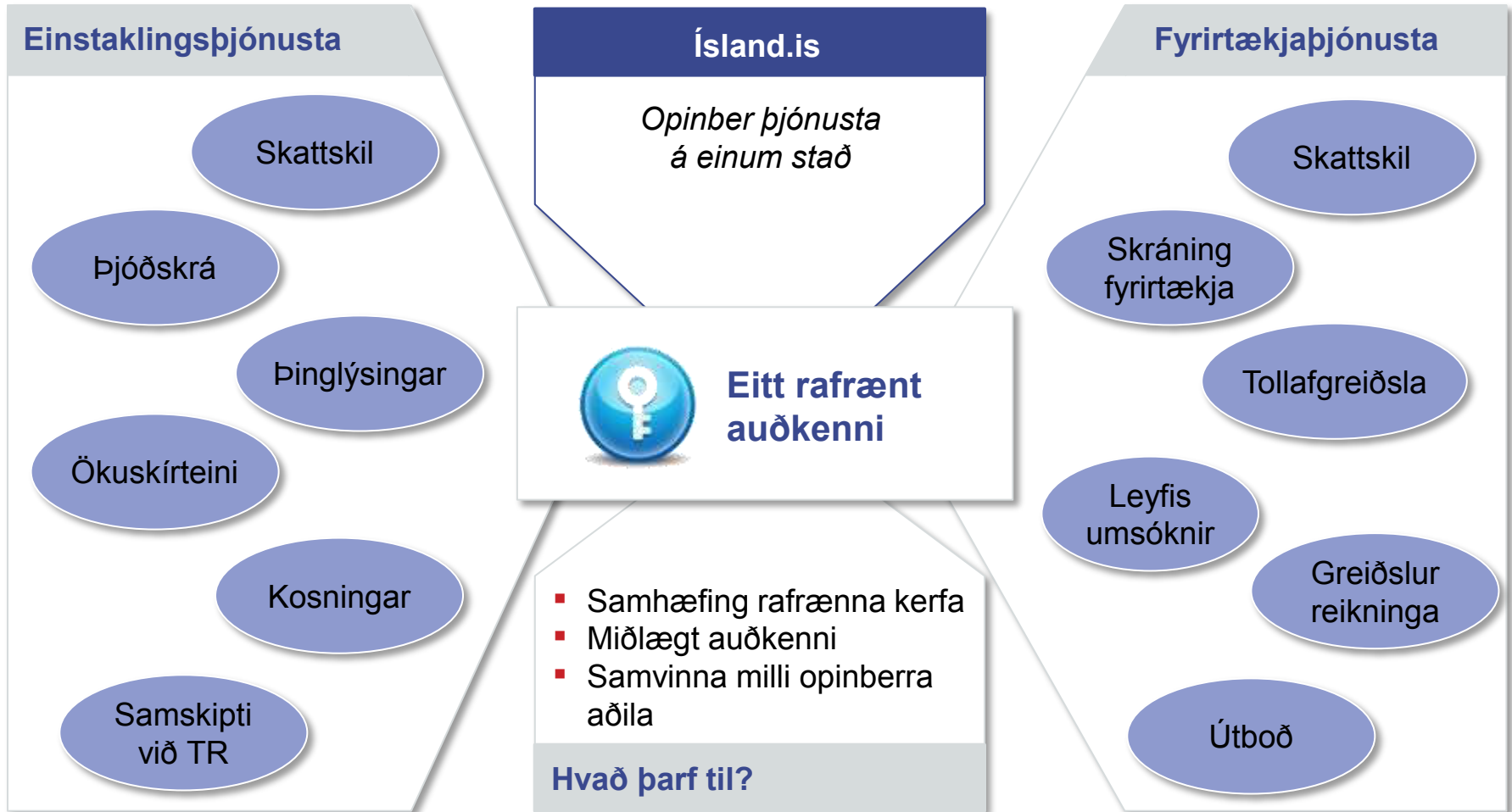


↔ Rafrænt ↔ Pappír

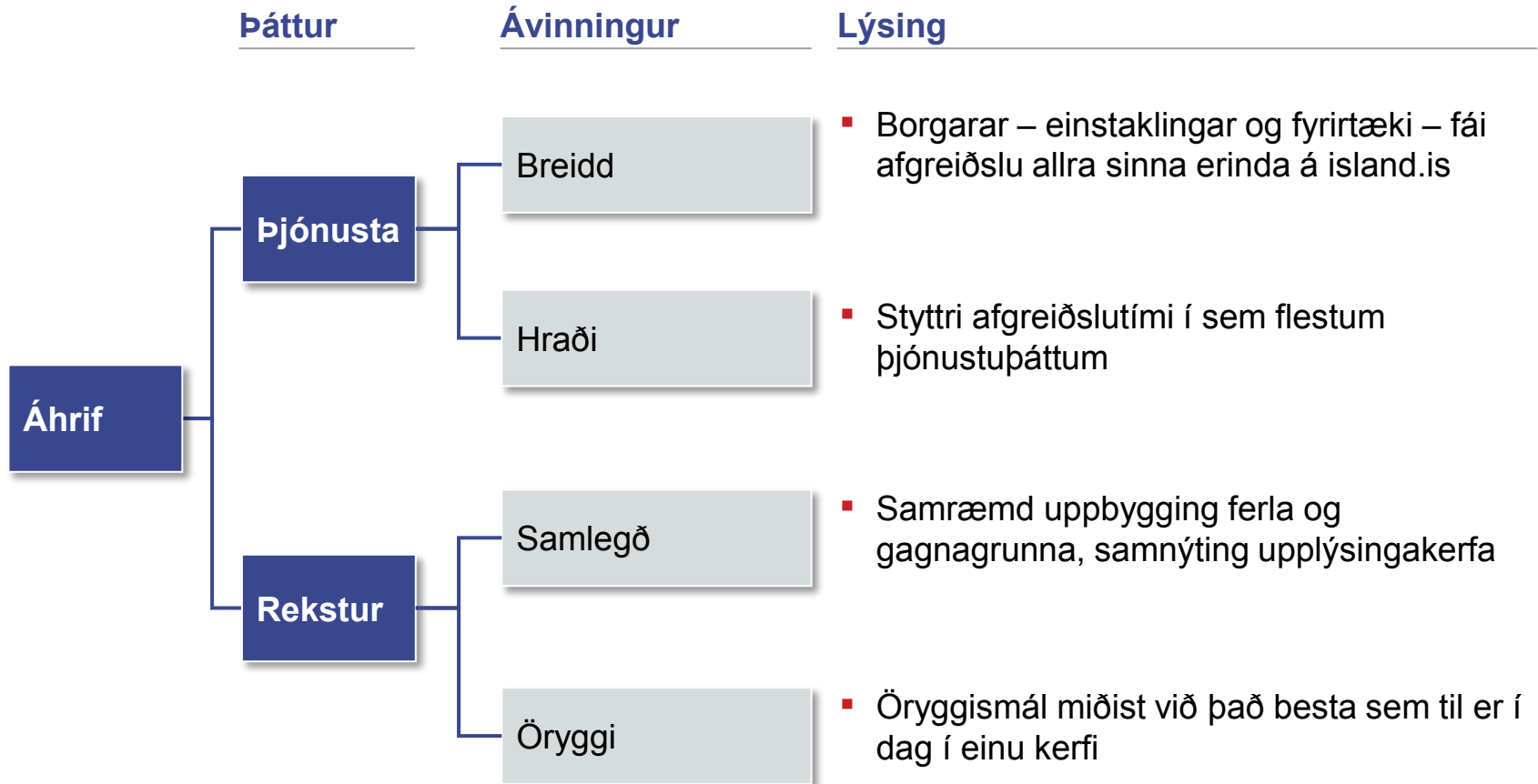
## Til samræmdrar þjónustu fyrir borgarann



# Við leggjum til að öll rafræn opinber þjónusta verði aðgengileg á Ísland.is, bæði fyrir einstaklinga og fyrirtæki<sup>1</sup>



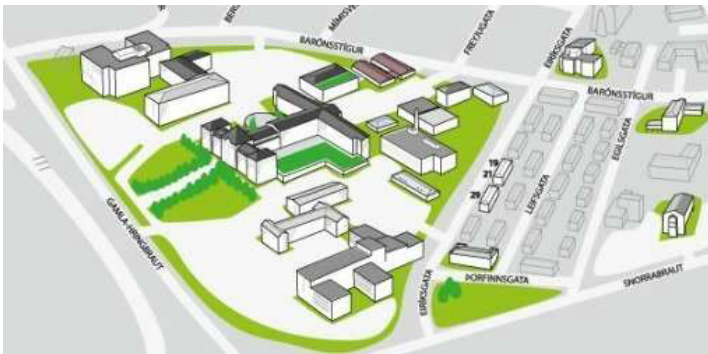
# Ávinningur í þjónustu og hagræði í rekstri af slíku fyrirkomulagi væri margvíslegur



## Betri heilbrigðisþjónusta

# Fjárveitingar til ólíkra landssvæða þarf að veita út frá þörf íbúa fyrir heilbrigðisþjónustu en ekki þeim innviðum sem fyrir eru

## Umfang og staðsetning heilbrigðisstofnana ræður fjárframlögum til ólíkra svæða




- Fjárveitingar til landssvæða í dag fara eftir fjölda heilbrigðisstofnana sem staðsettar eru þar
- Ákvarðanir um fjárveitingar til landssvæða eru teknar út frá fyrri fjárveitingum til þessara stofnana, a.t.t. breytinga á umfangi starfseminnar

## Fjárframlag fer eftir íbúafjölda og þörf fyrir heilbrigðisþjónustu á hverju svæði



- Fjárveitingar til landssvæða ættu að byggjast á þörf fyrir heilbrigðisþjónustu, s.s. fjölda íbúa, aldurssamsetningu og félagslegum þáttum
- Ákvarðanir um fjárveitingar grundvallast á forskrift sem byggir á tölulegum gögnum um þessa þætti og árangri

# Fjárveiting til landssvæða ætti að ákvarðast af slíkri forskrift og sameina þannig framleiðni- og sanngirnisjónarmið

	Skilvirkni	Kostnaðar- aðhald	Jöfnuður	Gagnsæi	Sveigjan- leiki	
<b>1</b> Núverandi form 	Pólítísk ákvörðun	✗	✗	✗	✗	✓
	Fyrri fjárlög	✗	✓	✗	✗	✗
<b>2</b> Tillaga	Útboð og samningar	✓	✗	✓	✓	✗
	Endurgreiddur kostnaður	✗	✗	✓	✓	✓
	Fjármögnun eftir forskrift	✓	✓	✓	✓	✓



# Nær öll ríki á Vesturlöndum notast við fjármögnun eftir forskrift við úthlutun til ólíkra landsvæða

## Kanada

Fjárheimildum dreift á 17 umdæmi. Leiðrétt m.a. fyrir:

- Aldri
- Kyni
- Kynþætti
- Félagslegri stöðu
- Fjarlægðum<sup>2</sup>

## England

Fjárheimildum er dreift til 10 umdæma og í um 150 heilsugæslusjóði. Leiðrétt m.a. fyrir:

- Aldri
- Kyni
- Félagsfræðilegum þáttum
- Verðlagi í umdæmum

## Finnland

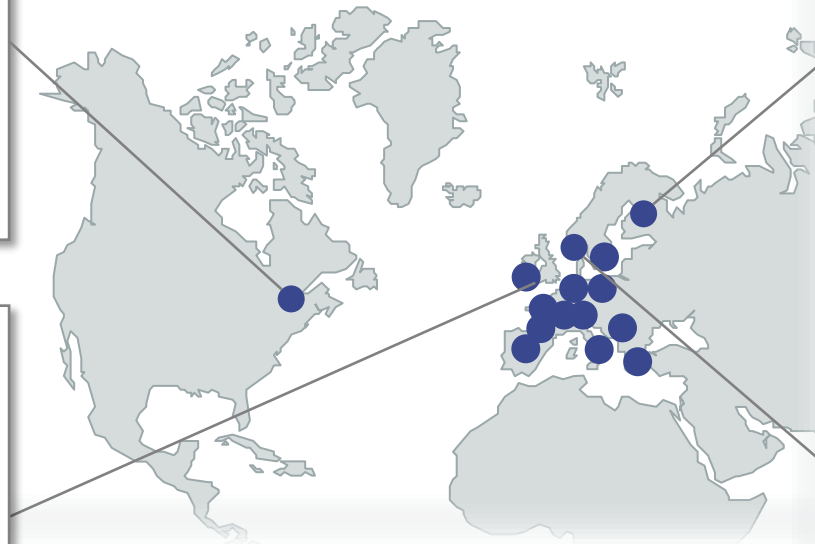
Fjárheimildum dreift á 21 svæði. Leiðrétt m.a. fyrir:

- Aldurssamsetningu
- Fjölda með örorku
- Fjarlægðum
- Skattgreiðslum

## Noregur

Fjárheimildum dreift á fimm landssvæði. Leiðrétt m.a. fyrir:

- Aldri
- Dánartíðni
- Atvinnuleysi
- Menntunarstigi
- Fjarlægðum
- Fjölda með örorku.

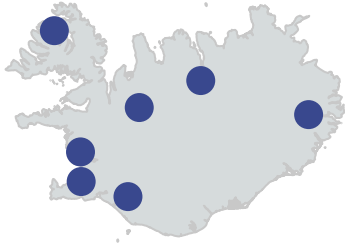


● Fjármögnun eftir forskrift<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Listi ekki tæmandi

<sup>2</sup> Dæmi á við um Alberta-fylki

# Við leggjum til slíka forskrift héraendis svo fjárheimildir ólíkra landssvæða séu í takt við þörf fyrir heilbrigðisþjónustu



## Tillaga fyrir Ísland

Fjárheimildum verði dreift á 7 landssvæði eftir höfðatölu. Leiðrétt m.a. fyrir:

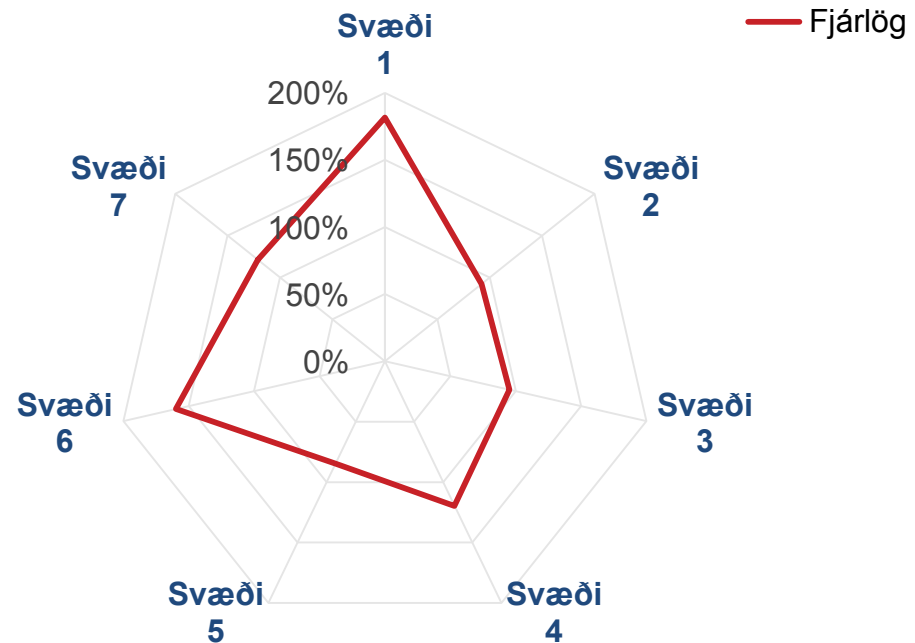
- Aldri
- Kyni
- Félagslegum þáttum
- Fjarlægðum

Úthlutun nái yfir eftirfarandi flokka heilbrigðisþjónustu:

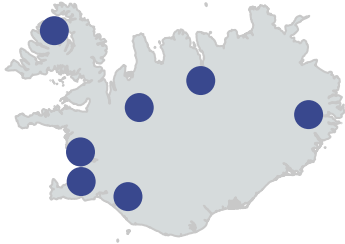
- Sérhæfða sjúkrahúsþjónustu
- Almenna sjúkrahúsþjónustu
- Heilsugæslu

## Frávik útgjalda minnkar og byggir á gagnsæjum þáttum<sup>1</sup>

Fjárheimild á mann, hlutfall af landsmeðaltali, prósent



# Við leggjum til slíka forskrift héraendis svo fjárheimildir ólíkra landssvæða séu í takt við þörf fyrir heilbrigðisþjónustu



## Tillaga fyrir Ísland

Fjárheimildum verði dreift á 7 landssvæði eftir höfðatölu. Leiðrétt m.a. fyrir:

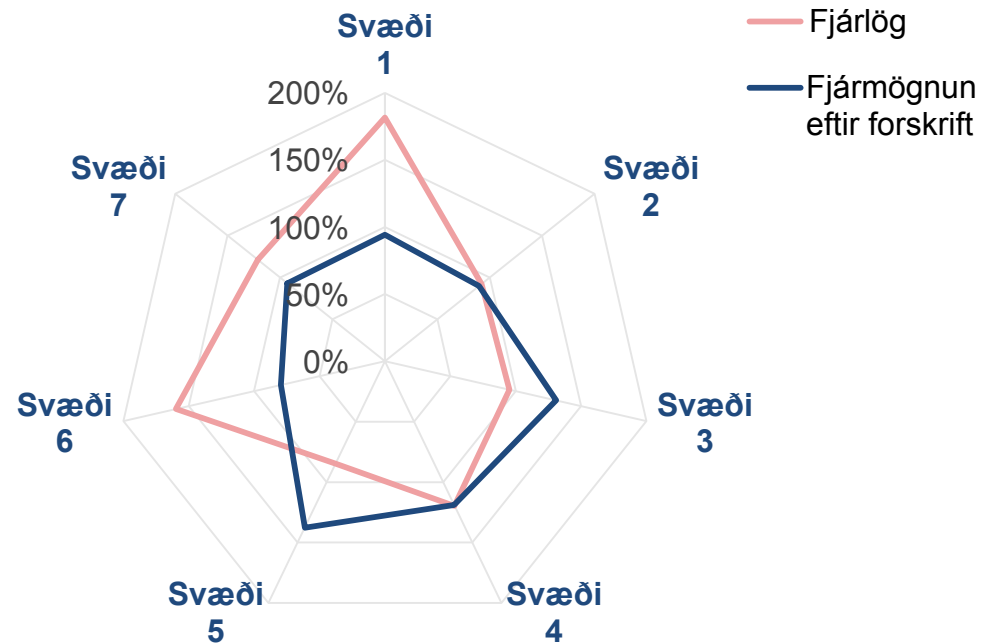
- Aldri
- Kyni
- Félagslegum þáttum
- Fjarlægðum

Úthlutun nái yfir eftirfarandi flokka heilbrigðisþjónustu:

- Sérhæfða sjúkrahúsþjónustu
- Almenna sjúkrahúsþjónustu
- Heilsugæslu

## Frávik útgjalda minnkar og byggir á gagnsæjum þáttum<sup>1</sup>

Fjárheimild á mann, hlutfall af landsmeðaltali, prósent

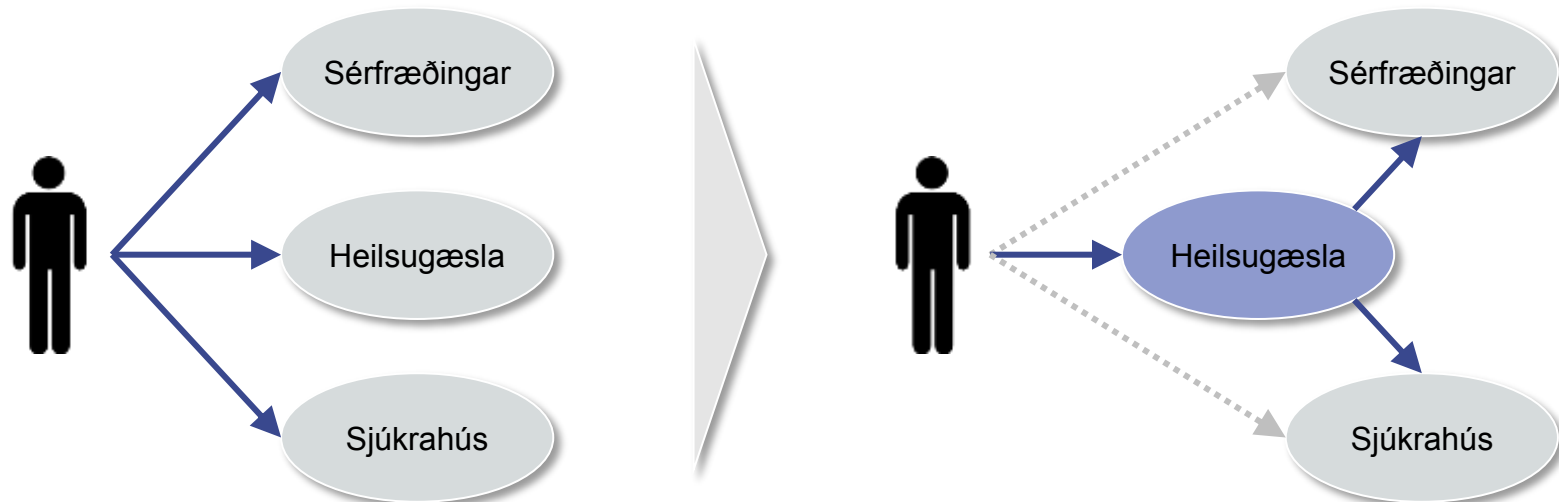


# Festa þarf heilsugæsluna í sessi sem fyrsta áfangastað sjúklinga með breytingum á greiðsluþátttöku og greiðslukerfi

- Í dag er aðgengi sjúklinga óheft að sérfræðilæknum og bráða-, dag- og göngudeildum
- Breyta ætti greiðsluþátttöku þannig að sjúklingar hafi hvata til að fara til heilsugæslu
- Slík breyting myndi bæta þjónustu heilsugæslu og nýta sérfræðipekkingu á skilvirkari hátt

## Með þjónustustýringu færast heilsugæslan nær sjúklingnum og verður hans fyrsti áfangastaður

- ▶ Beinn aðgangur
- ⋯▶ Beinn aðgangur gegn hærri greiðsluþátttöku



# Jafnframt þarf að auka sjálfstæði heilbrigðisstofnana til að mæta launalegum og faglegum metnaði starfsfólks

- Í dag þarf starfsfólk að vinna á fleiri en einum stað til að samþætta launakröfur við faglegan metnað
- Frelsi stofnana í launamálum og formfest samráð um flæði þekkingar þeirra á milli myndi koma í veg fyrir að slíkt fyrirkomulag væri áfram nauðsynlegt
- Afleiðingin væri aukin sérhæfing starfsfólks hvernar stofnunar og bætt þjónusta í öllum hlutum heilbrigðiskerfisins

## Breytt fyrirkomulag launamála og skipulagt flæði þekkingar á milli stofnana myndi bæta heilbrigðisþjónustu

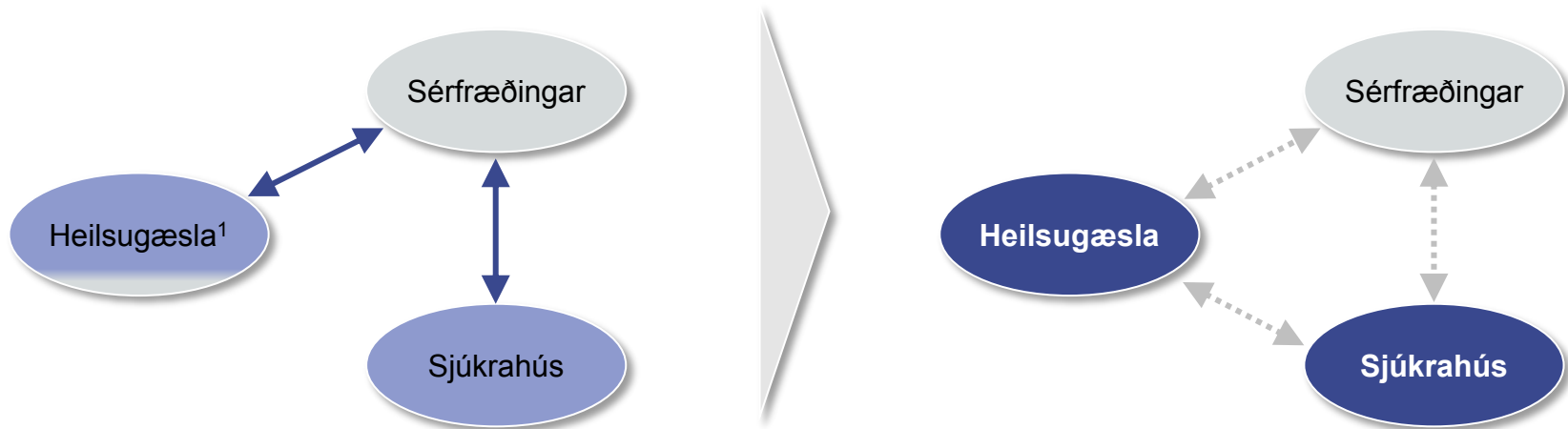
↔ Flæði starfsfólks

⋯ Flæði þekkingar<sup>3</sup>

■ Afkastahvetjandi laun

■ Föst laun óháð afköstum

■ Árangurstengd laun innan fjárheimilda<sup>2</sup>



1 Föst laun en afkastatengt eftir dagvinnu

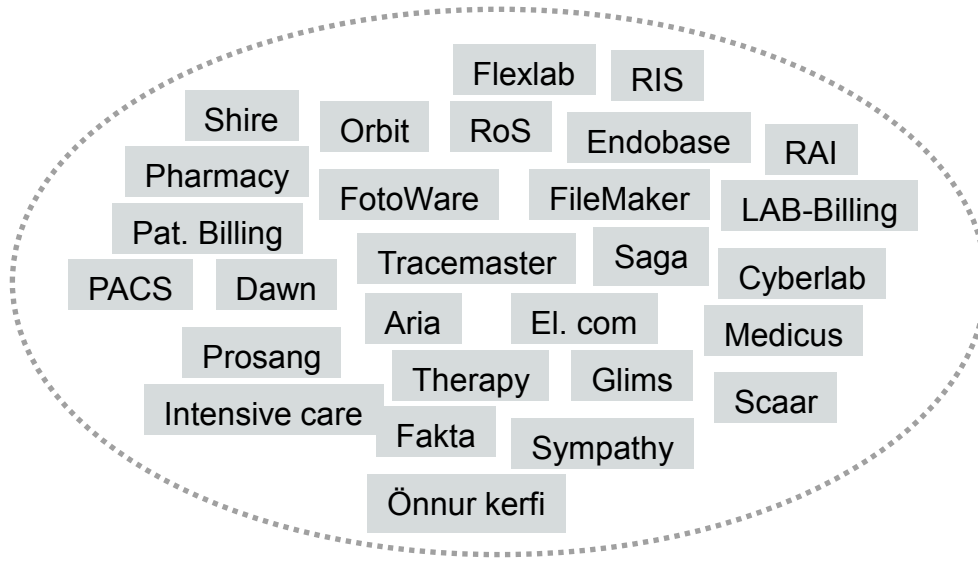
2 Laun sem rúmast innan höfðatölugreiðslu stofnunarinnar, frelsi til stofnanasamninga

3 Formfest samráð og samvinna til að mæta faglegum metnaði starfsfólks í stað þess að það vinni á fleiri en einum stað

# Einni rafrænni sjúkraskrá fylgja margvíslegir kostir

## Staðan í dag

Yfirlit yfir rafræn skráningarkerfi sjúkraskráa í dag



- Heilsufarsgögn landsmanna eru í dag vistuð **ýmist á pappír eða í rafrænum kerfum**
- Rafrænu kerfin eru **margs konar**, þau er erfitt að tengja saman og oft styðja þau ekki þá vinnuferla sem þörf er á
- Því er **ógerlegt að fá heildstætt yfirlit** yfir sjúkrasögu sjúklings á einum stað
- Til dæmis geta lækningar á sérfræðistofum ekki séð hvaða gögn eru til um sjúkling á sjúkrahúsunum eða í heilsugæslu.

## Staða eftir breytingar

Yfirlit yfir rafræn skráningarkerfi sjúkraskráa eftir breytingar

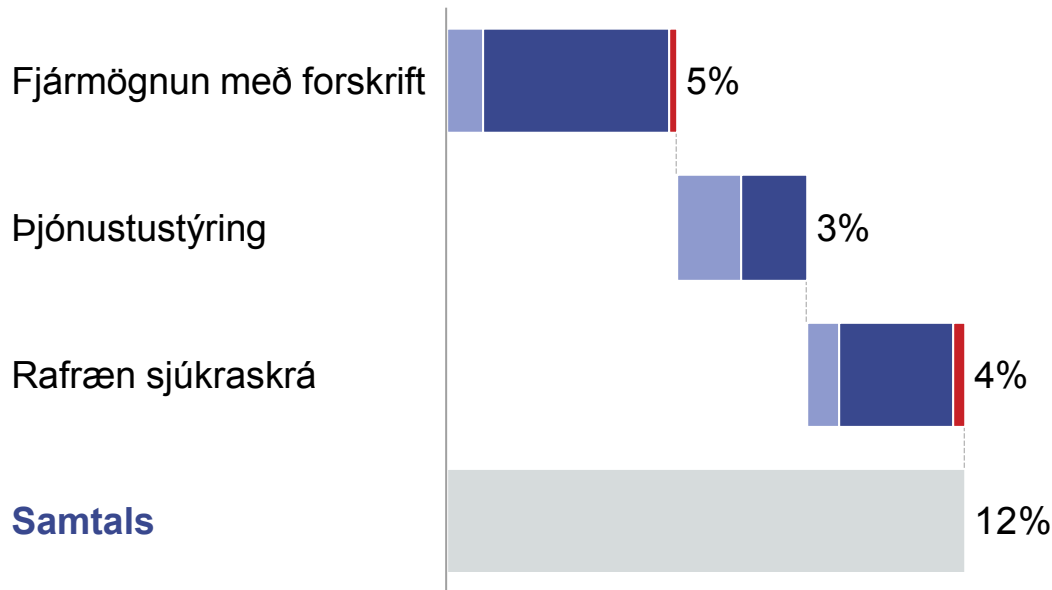
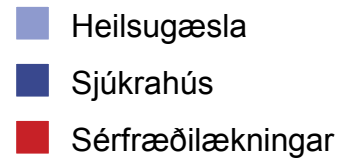
**Eitt kerfi**

- **Aukið öryggi** sjúklinga og gæði þjónustu
- **Samræmd skráning upplýsinga** milli stofnana og samanburðarhæf gögn sem auðvelda heildræna ákvörðunartöku
- Sjúklingar þurfa ekki að fara í óþarfar endurteknar rannsóknir
- Sjúklingar hafa aðgang að eigin sjúkraskrárgögnum
- **Varðveisla gagna örugg** með samræmdar aðgangsreglur

# Samanlagðar veita tillögurnar heilbrigðisþjónustunni svigrúm til að takast á við kostnaðaráskoranir komandi ára

## Framleiðniaukning heilbrigðiskerfis

Aukning, prósent



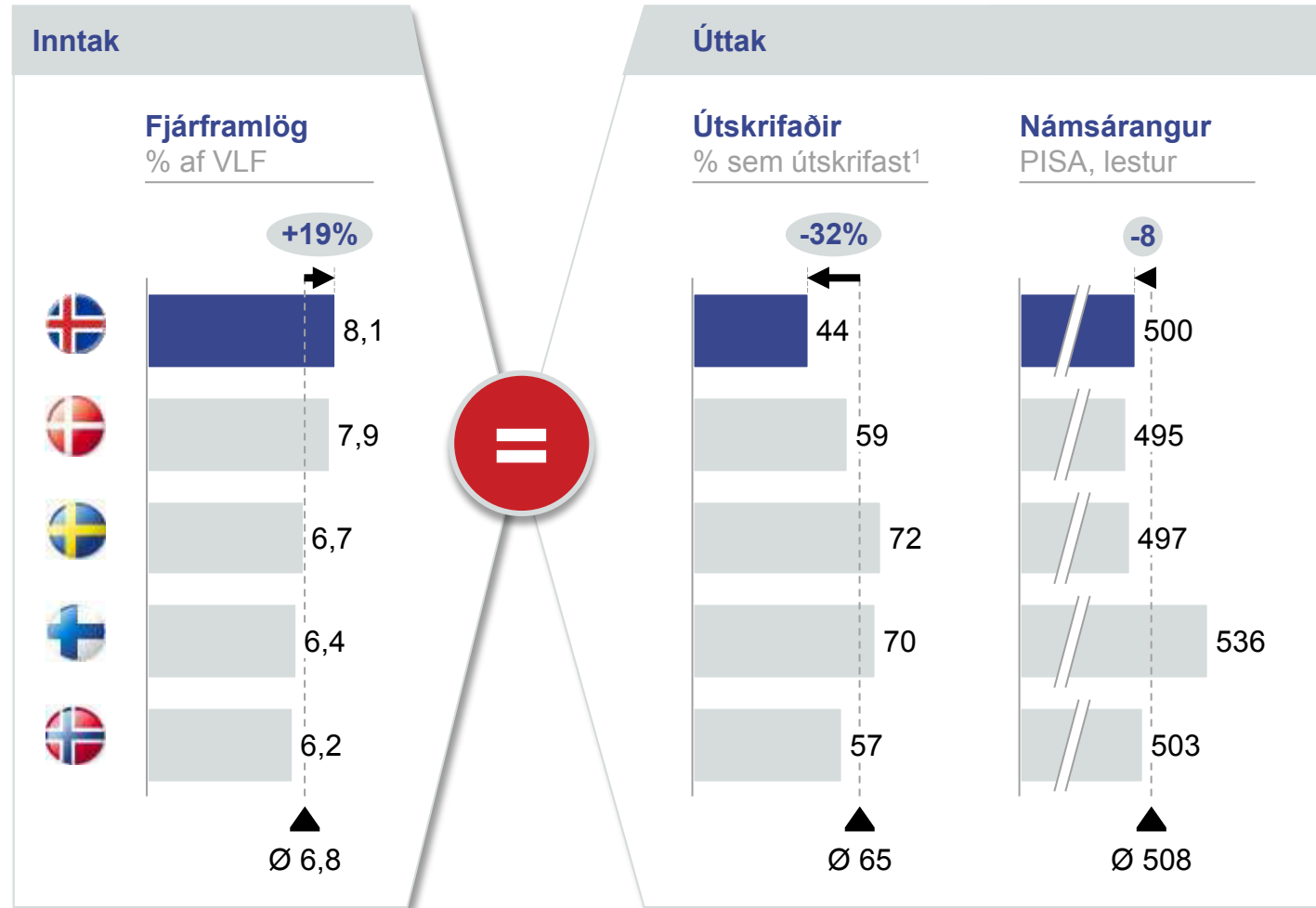
## Lykilforsendur

- Sjúkrahúsum og heilsugæslu verður úthlutað fjármagni eftir forskrift a.t.t. árangurs (gæða)
- Þjónustustýring dregur úr eftirspurn eftir sérfræði- og spítalþjónustu sem heilsugæslan getur sinnt
- Rafræn sjúkraskrá skilar sömu framleiðniaukningu og sambærileg innleiðing í Kronoberg í Svíþjóð árið 2004

## Skilvirkara menntakerfi



# Þrátt fyrir há fjárframlög til menntamála stöndum við höllum fæti gagnvart nágrannalöndunum á lykilmælikvörðum

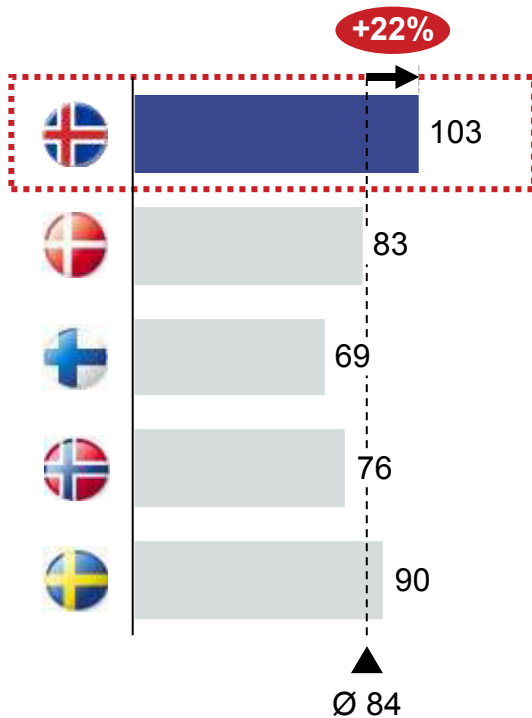


# Útgjöld til skólastiganna miðað við nágrannalönd benda til að tækifæri til framleiðniaukningar séu mest á grunnskólastigi

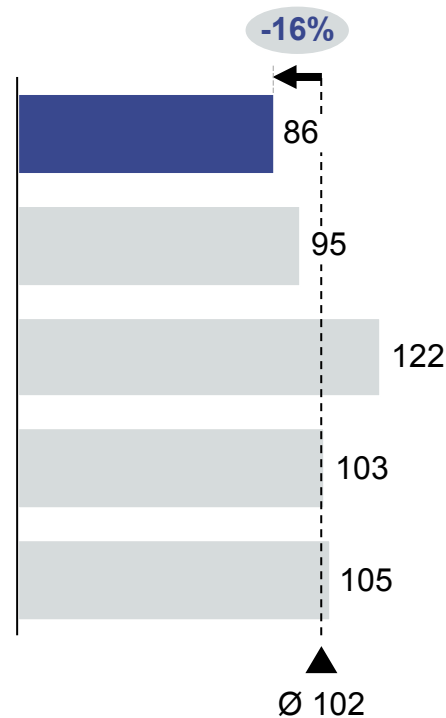
## Útgjöld til menntamála eftir skólastigi

Hlutfallsleg útgjöld á nemanda, vísitala

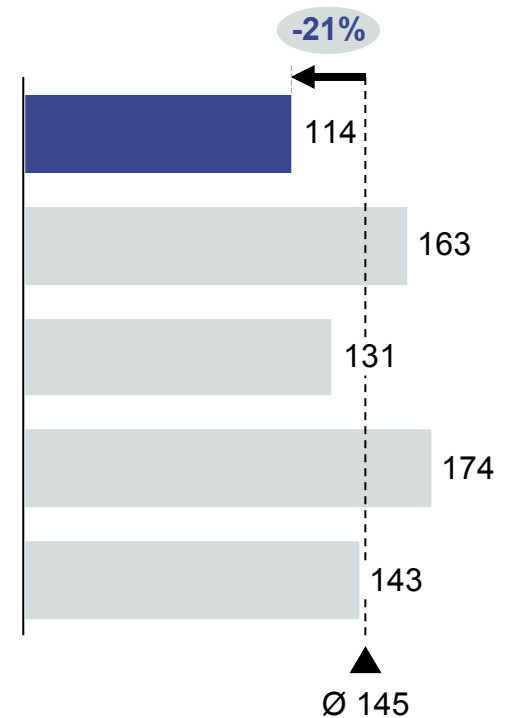
### Grunnskólar



### Framhaldsskólar



### Háskólar

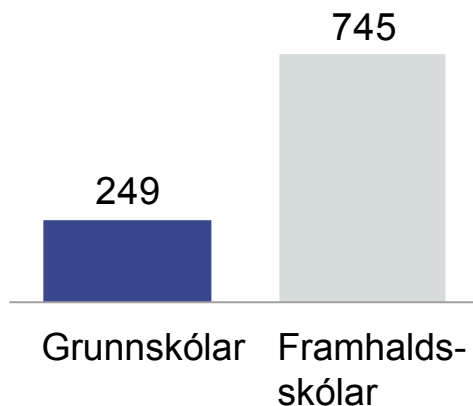


# Há fjárframlög til grunnskólastigsins fara að hluta í að fjármagna óhagkvæmar rekstrareiningar

- Af 173 grunnskólum á landinu eru **56 skólar með færri en 100 nemendur**
- Fámennir skólar eru óhagkvæmir í rekstri og auka þörf fyrir önnur störf en kennslustörf

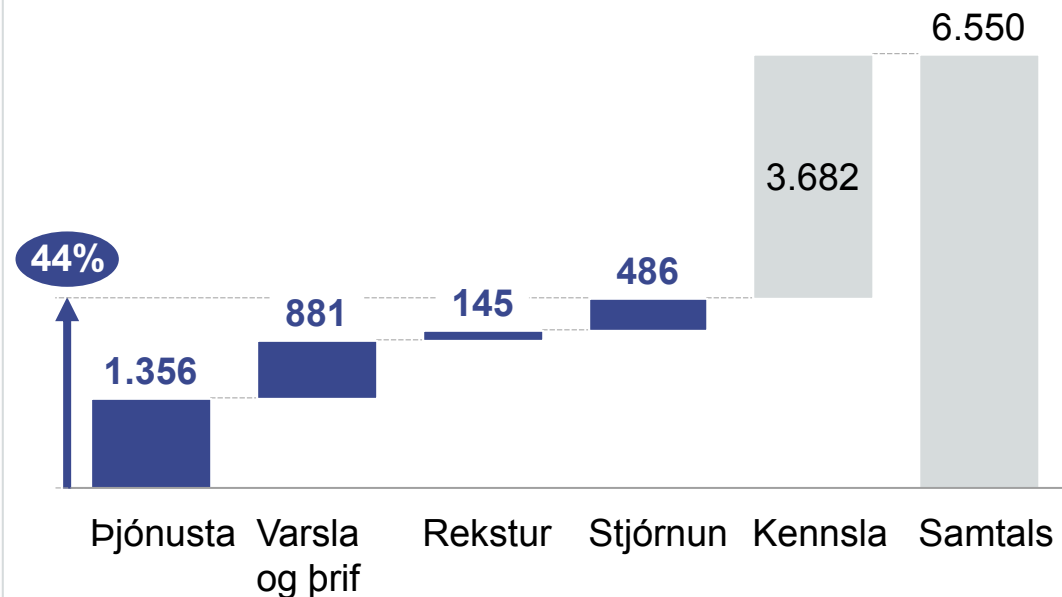
## Stærð skóla

Meðalfjöldi nemenda

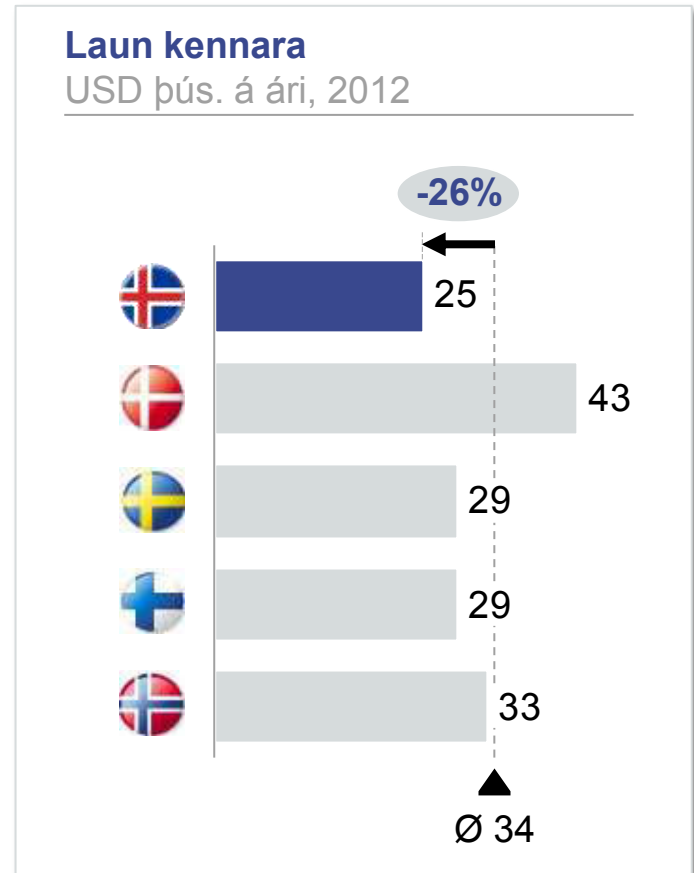
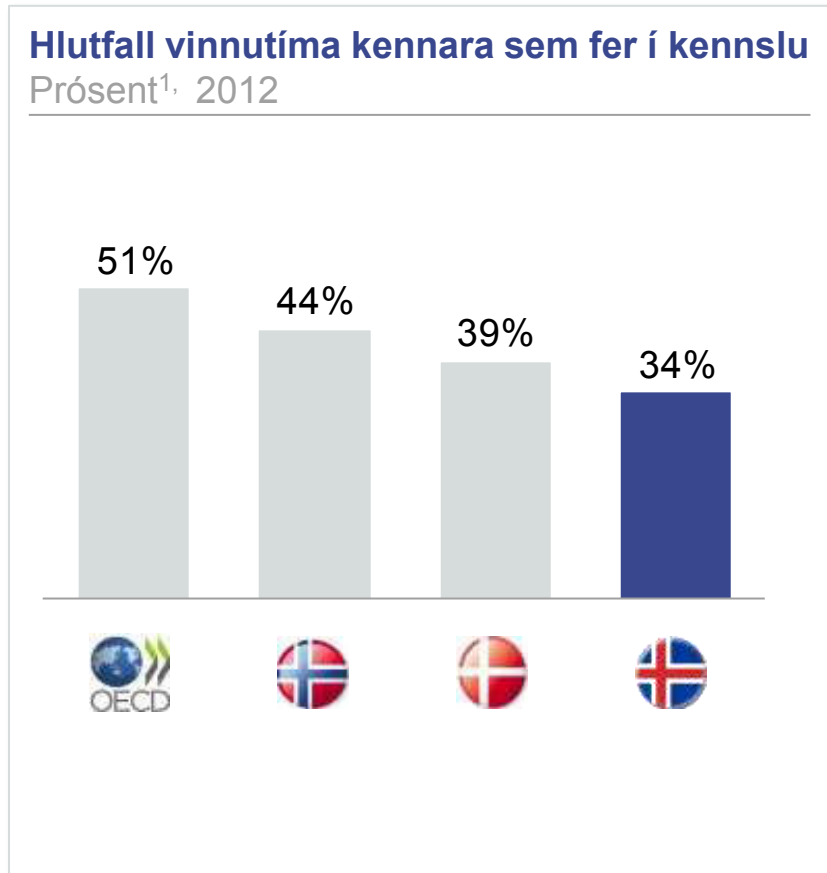


## Starfsfólk grunnskóla

Skipting eftir starfssviði<sup>1</sup>



# Lágt hlutfall kennslutíma grunnskólakennara hérlendis dregur úr framleiðni þeirra og gerir launahækkanir erfiðari

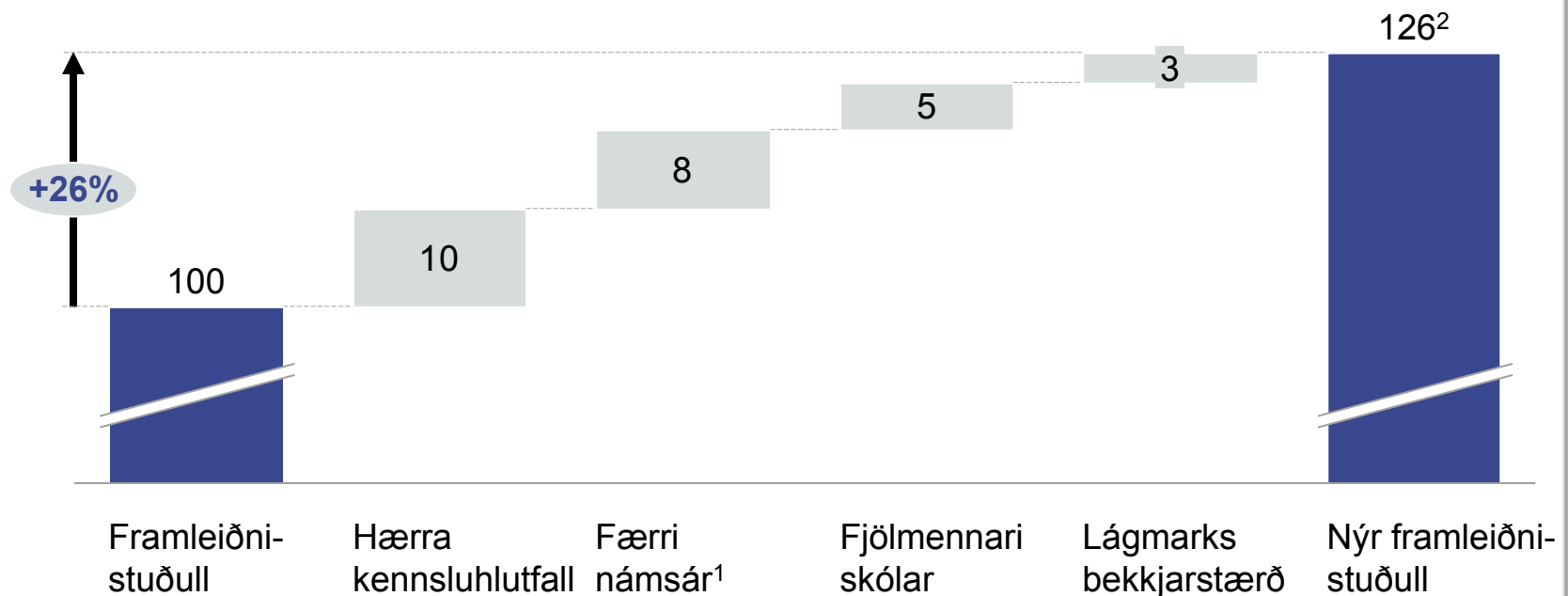


# Auka mætti framleiðni grunnskólastigsins um fjórðung með fjórum aðgerðum

- Hærra kennsluhlutfall og fækkun námsára skilar mestum ávinningi
- Ávinning aukinnar framleiðni mætti nýta til að hækka laun kennara um sem aukningunni nemur

## Möguleg framleiðniaukning grunnskólastigsins

Vísitala, 100=núverandi framleiðni



1 Sjá tillögu vinnuhóps um alþjóðageirann

2 Sama framleiðni og í Finnlandi. Innbyrðis skipting framleiðniaukningar byggist á áætlun verkefnisstjórnar

# Við leggjum fram 1 tillögu sem ætlað er að treysta rétta hvata í tilfærsluferfi hins opinbera

## Skipulag

### ① Sameining stofnana

- Stækkun rekstrareininga með sameiningum stofnana

### ② Efling sveitastjórnarstigsins

- Tryggt verði að sveitastjórnir hafi stærð og styrk til að veita aukna þjónustu

## Innkaup

### ③ Heildstæð innkaupastefna

- Agi, samstaða og heildstæð stefna í innkaupum á vörum og þjónustu

### ④ Skilvirkari þjónustusamningar

- Skýr rammi um þjónustusamninga og færni hins opinbera við samningagerð aukin

## Rekstur

### ⑤ Aukið rafrænt þjónustuframboð

- Samræmt og rafrænt þjónustuframboð hins opinbera fyrir einstaklinga og fyrirtækja

### ⑥ Betri heilbrigðisþjónusta

- Fjármögnun eftir forskrift, þjónustustýring og rafræn sjúkraskrá

### ⑦ Skilvirkara grunnskólastig

- Aukin kennsluskylda, færri námsár, lágmarks bekkjastærðir og fjölmennari skólar

## Tilfærslur

### ⑧ Aukin atvinnuþátttaka öryrkja

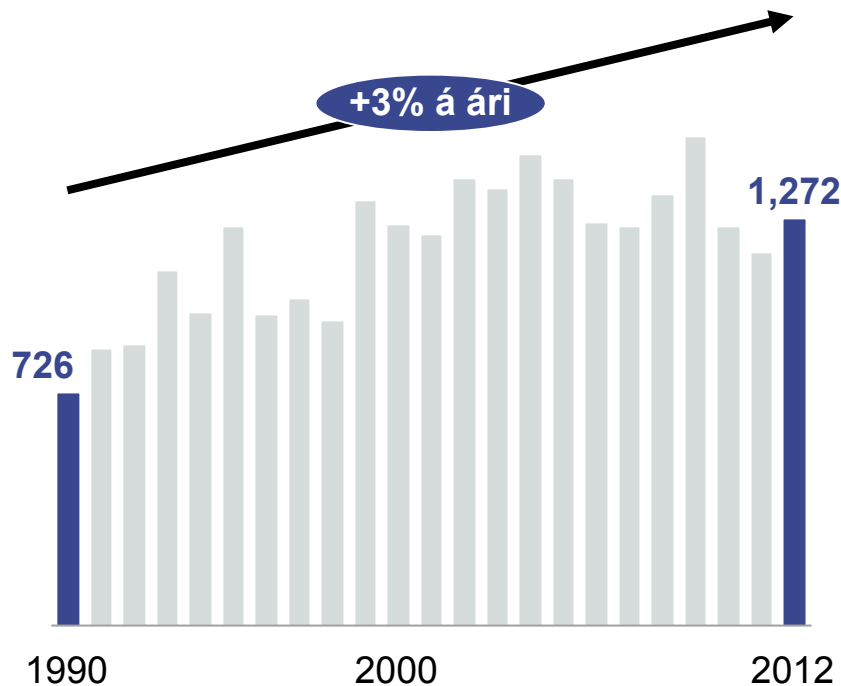
- Breytt örorkumat, bættir hvatar og aukin aðkoma atvinnulífs

## Aukin atvinnuþátttaka öryrkja

# Fjöldi fólks er greindur með örorku á hverju ári og þátttaka þeirra í atvinnulífi hefur dregist saman

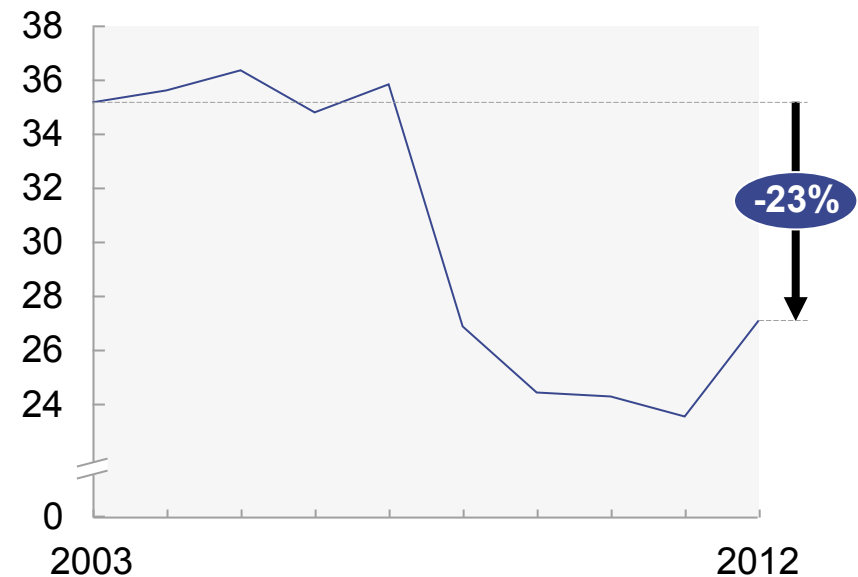
**Yfir 1200 manns greinast með örorku á ári ...**

Fjöldi nýgreindra 75% öryrkja



**... og atvinnuþátttaka þeirra er lág**

Hlutfall einstaklinga með 75% örkumat í starfi

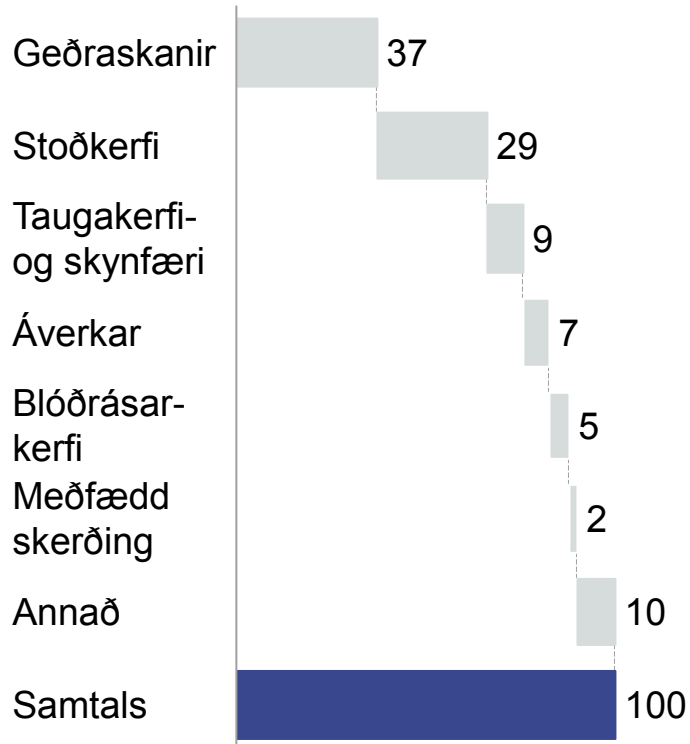




# Meirihluti öryrkja hefur bæði starfsgetu og -vilja en lítil hluti þeirra finnur sér starf

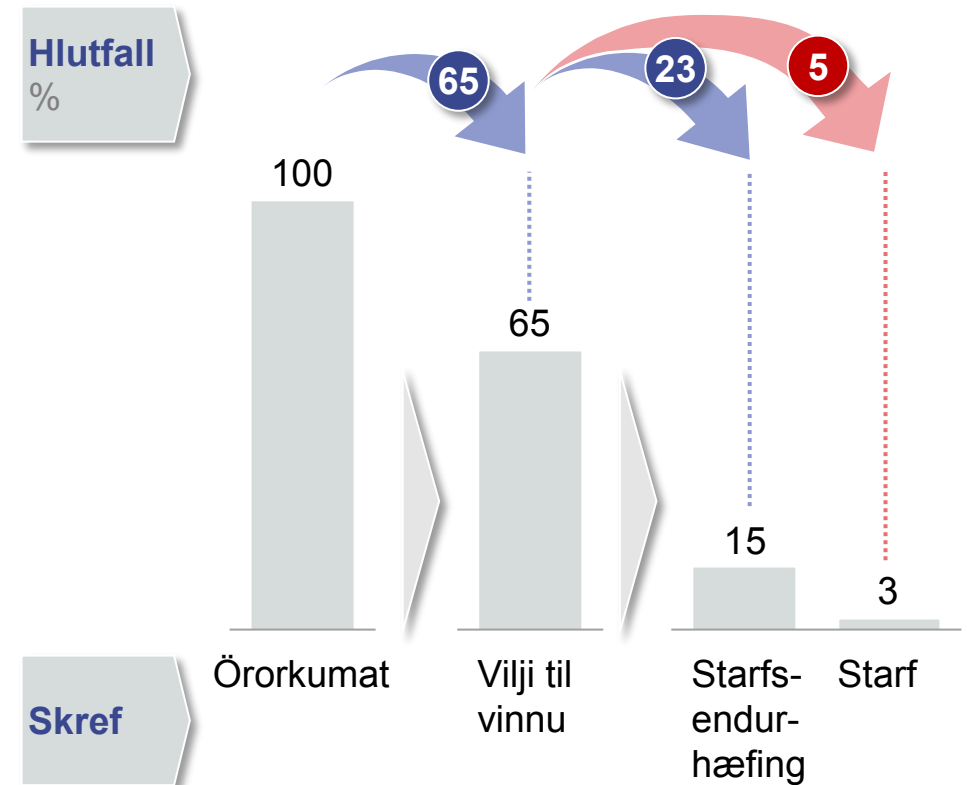
## Ástæða örorkumats

Hlutfall 75% örorkulífeyrispega



## Aðeins 5% þeirra sem vilja vinnu fá starf

Hlutfall örorkulífeyrispega



# Við leggjum til þrjú þættar aðgerðir til að draga úr nýgengi örorku og auka atvinnu þeirra sem búa við örorku nú þegar

#1

## Virkara atvinnulíf

- Atvinnurekendur **auki sveigjanleika og ábyrgð** gagnvart starfsfólki sem er í hættu á að hverfa af vinnumarkaði
- **Fjárhagslegur stuðningur** sé veittur atvinnurekendum sem ráða starfsfólk með takmarkaða starfsgetu

#2

## Breytt matsferli

- Einstaklingar séu metnir eftir **starfsgetu á staðlaðan** hátt, en ekki vangetu eftir atvikum
- Litið sé til **atvinnumögu- leika** við ákvörðun bóta og **ráðgjöf** veitt samhliða
- Örorkulífeyrir **endurmetinn** eftir ákveðinn tíma nema veikindi geti ekki breyst

#3

## Samstilltir hvatar

- Bóta- og skattkerfi byggð upp svo það **borgi sig að taka þátt** á vinnumarkaði
- **Möguleiki á endurkomu** í bótakerfi tryggður, prófi einstaklingur fyrir sér á vinnumarkaði
- Stuðningur við börn fari úr örorkukerfinu yfir í stuðning við börn alls lágtekjufólks óháð atvinnu

#4

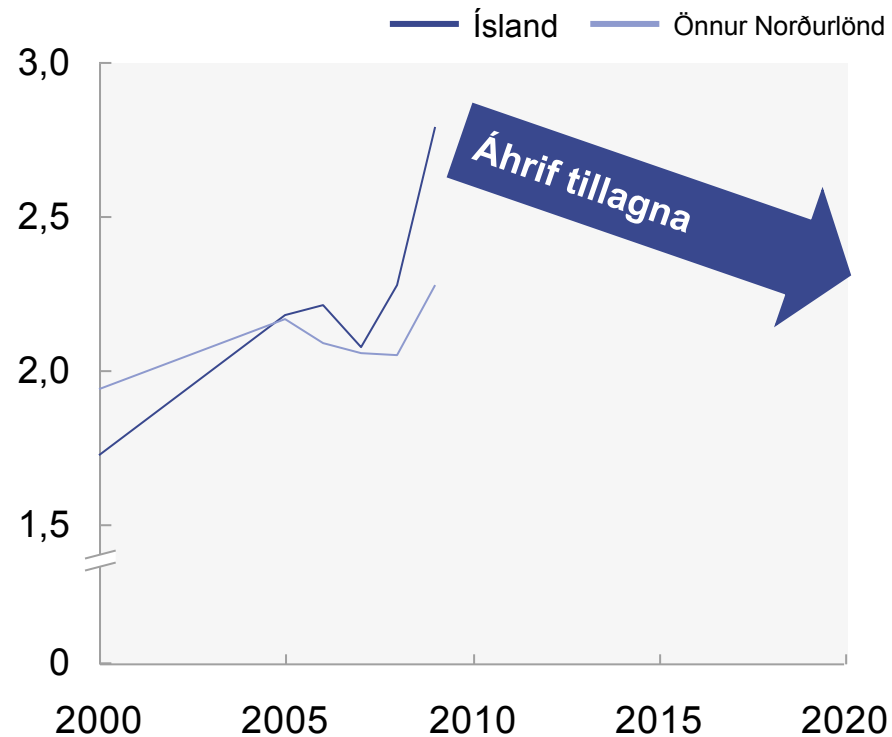
## Aukin Samvinna

- Einstaklingar, atvinnurekendur, menntakerfi, lækningar og sérfræðingar þurfa að vinna saman í meiri mæli en tíðkast í dag
- Samþætta þarf verklag ólíkra aðila, t.d. vegna langvarandi fjarvista úr vinnu

# Með breytingunum færirst fyrirkomulag og útgjöld til málaflokksins nær öðrum Norðurlöndum

## Áhrif breytinga á útgjöld hins opinbera

Útgjöld í örorkubætur, % af VLF



## Náist hlutfallið niður á sama stig og á öðrum Norðurlöndum næst sparnaður

Útgjöld til örorkumála, ma. kr. á ári

